

RUDNIK LIGNITA VELENJE

leto XXVIII

RUDAR

februar 1994, številka 1

Nekega dne smo se zavedeli, da živimo in zdaj tega ne moremo več pozabiti. (Giannini)

Ali pa morda le ni tako? Kako živimo? Med veseljem in žalostjo, strahom, jezo in obupom, med radostnimi pričakovanji in grenkimi spoznanji. Smo si sploh lahko kdaj kaj sami izbrali? Nekateri predrzni antropologi trdijo, da nismo podedovali ničesar, niti krvne skupine ne, v prihodnosti naj bi starši izbirali svojim naslednikom vse, od barve las, oči, krvne skupine do barve polti. Kaj pa okolje, v katerem smo odrasli? Dobo, v kateri živimo?

Nič od tega ni bila naša odločitev. Skozi okolje smo in postajamo osebnosti, posamezniki, ki želimo biti različni med seboj. Strastno si dopovedujemo, da je prav tisto, kar so nas in kar smo se sami naučili. Hudujemo se nad normami, vrednotami, zakoni, pa vendar, ko se nam ta urejeni svet sesuje, smo nebolgli. Potrebni smo pomoči prijateljev, staršev, mož, žena, sodelavcev, vere v Boga, ali pa je nemara vse mogoče preživeti skozi tisto obupno vdanost v usodo.

In prej? Sodelavca bi raztrgali zaradi pol odstotka plače, enega službenega izhoda, zaradi njegovega dobrega razumevanja s predpostavljenim. Manj poznane v podjetju težko pozdravimo, ker se potem počutimo nelagodno, obvladuje nas sram, ki ga potem skrijemo za nevoščljivost. Gradimo si svetove in razmišljanja zase,

dvigujemo fasade, se delamo nedostopne, prijateljem lažemo, da imamo raje belo vino, ki ga v resnici ne prenašamo. Najhuje je takrat, ko se nam zazdi, da nekdo ve, kakšna so naša razmišljanja in naši iskreni odgovori. Do kam sega to farizejstvo?

Morda tja do tistih lepih trenutkov s partnerjem, ko nas nekje v notranjosti nekaj stiska, a zato nimamo pravega izraza? Mogoče je to težko razumeti.

Zakaj pa po poldrugem litru vina postanemo drugačni? Za gol na nogometni tekmi, zmago v svetovnem pokalu, zavpijemo! Takrat se nam vrne dar govora, celo tako daleč, da lahko izrazimo svoja občutja. O vsaki kulturni predstavi lahko govorimo brez težav še dolgo čez sogo vernikov čas. Se takrat zavedamo, da kultura nastaja tudi iz naših predstav, doje manja in občutenja sveta? Da se s takšnimi komentarji razkrijemo bolj, kot bi si to želeli? Ali pa si globoko v sebi to želimo in se to pokaže le ob

takšnih priložnostih?

Tisti, ki poznajo odgovore na ta vprašanja so nesrečni ljudje. Razočarani. Vitomil Zupan, po moje najboljši slovenski pisatelj, je zaradi tega imel na nočni omarici krompirje, namesto dobre knjige.

Jaz imam krompir raje v nedeljo, takole praženega in zraven zrezek. In tudi belega vina ne bi nikoli zamenjal za rdečega.

Peter Pušnik

Ilustracija Rok Poles

OBISK

OBISK TAJNIKARJA IN SOVIČA

V torek, 18. januarja, so naš premogovnik obiskali Maks Tajnikar, minister za gospodarske dejavnosti Republike Slovenije, Boris Sovič, državni sekretar za energetiko v omenjenem ministrstvu s sodelavcema, ter mag. Franc Avberšek, poslanec v državnem zboru.

Minister Tajnikar je bil tokrat prvič na obisku v velenjskem premogovniku, zato je seveda prvi del njegovega obiska veljal ogledu jamskih delovišč in najmodernejšega odkopa v jami Škale, ogledal pa si je tudi poskus v okviru projekta B 5/b. Sicer pa je bil obisk namenjen predvsem pogovoru z vodstvom RLV o likvidnostnih težavah, s katerimi se ubadamo iz leta v leto.

V.d. predsednika poslovnega odbora RLV dr. Franc Žerdin je gostom najprej predstavil proizvodne kazalce in poudaril, da so ti izjemno dobri, takšni, da se velen-

Minister Tajnikar je v odgovor dejal, da je energetski sistem resnično zelo podhranjen in to je ena največjih napak iz preteklosti. Letos naj bi to stanje nekoliko popravili s stabilizacijo cen, pa tudi s podporo državnega proračuna. Za energetiko naj bi namenili 4,7 milijarde tolarjev, in sicer za investicije v racionalnejše gospodarjenje, ekološko sanacijo, del pa tudi za sanacijo razmer v nekaterih "slabših" podjetjih. Poleg tega naj bi celoten elektroenergetski sistem doživel nekaj reorganizacij.

Tako naj bi pregledali kapacitete in njihovo zasedenost v elektro in premogovnih pod-

"Energetski sistem je resnično zelo podhranjen...." je dejal minister Tajnikar.

jski premogovnik z njimi uvršča med najboljše evropske premogovnike, s konstantno kvaliteto premoga pa zagotavlja Sloveniji tretjino potrebne električne energije. Dr. Žerdin je dejal, da v Velenju nudimo Sloveniji premog, ki je konkurenčen uvoženim premogom, tudi s ceno, ki jo dosegamo brez subvencije države.

Nato pa je naštel, kaj v našem podjetju pričakujemo od vlade. To je najprej sprejetje dokumenta, ki bo dolgoročno opredeljeval strategijo Republike Slovenije za racionalno rabo in oskrbo z energijo, nadalje zagotavljanje pogojev poslovanja, ureditev neporavnanih obveznosti države do RLV iz preteklih let, plačilo premoga po ceni 5,5 DEM/GJ, definiranja lastništva nad premogovništvom in pogojev, ki iz tega izhajajo, ter sodelovanje vlade pri tekočem reševanju likvidnostnih težav.

jetjih, izvedli finančno reorganizacijo sistema v bolj centralističnega ter bolj spremljali proces privatizacije in lastninjenja sistema.

Vsi ti načrti za naše podjetje ne bodo prinesli velikih sprememb. Med vsem je le državni sekretar Sovič zagotovil, da bo cena energetskega premoga 5,5 DEM/GJ letos tudi dejansko plačana, medtem ko v proračunu za RLV ni predvidenega denarja. Sicer pa se v RLV ne bojimo toliko za svoj obstoj, saj naj bi imeli z razvojno strategijo energetike in ekološko sanacijo TE Šoštanj zagotovljeno delo vsaj do leta 2010. Ker smo s svojim znanjem in delom sposobni preživeti na trgu, si želimo le, da nam država zagotovi stabilne pogoje poslovanja.

Diana Janežič

Komentar v.d. predsednika poslovnega odbora dr. Franca Žerdina o obisku ministra Tajnikarja:

"Naš namen pri organiziranju tega obiska je bil, da bi ministru za gospodarske dejavnosti in njegovim sodelavcem pokazali, kako je premogovnik organiziran, kako teče delo v jami, kako poslujemo in s kakšnimi težavami se pri tem ubadamo.

Zlasti se nam je zdelo pomembno vse to predstaviti ministru Tajnikarju, ki se je celo življenje ukvarjal z malim gospodarstvom in so zanj veliki sistemi, kot je tudi RLV, neke vrste novost. Pri svojem delu ima poleg tega največ težav prav z velikimi sistemi - Železarne, Litostroj, Metalna. Torej nima v času svojega ministriovanja nobenih pozitivnih izkušenj z velikimi podjetji.

Želeli smo mu dokazati, da tako velik sistem, kot je premogovnik, lahko tudi dobro dela, če so vzpodbude vlade ustrezne. Torej, če so zakonitosti trga, poslovanja take, kot morajo biti. To nam je uspelo in minister je spoznal, da bi v RLV lahko povsem normalno delali in živeli, če bi uspeli uresničevati tisti del pogodb, ki definirajo ceno. Naša lastna cena ni visoka in je zelo konkurenčna vsem uvoženim premogom v Sloveniji.

Positivna stran tega obiska je bila predvsem v tem, da se bomo z ministrom lažje pogovarjali o pogodbah, o likvidnostnih težavah, o organiziranosti, o lastninjenju. Prav na teh področjih smo namreč prej pri ministru naleteli na "zid" nerazumevanja, ki je izhajalo iz njegovega preslabega poznavanja naše dejavnosti, premogovništva.

Minister je že med obiskom temeljito spremenil svoje mnenje in nam je dal priznanje za delo in nivo, na katerem ga opravljamo.

Ali bo obljuba v zvezi s 5,5 DEM/GJ držala ali ne, bomo videli. Jaz vanjo nič kaj preveč ne verjamem, si pa želim, da bi se uresničila."

ERICo

PREDSTAVILI SVOJE DELO V LETU 1993

ERICo je eno od hčerskih podjetij RLV. Registrirano je kot Zavod za ekološke raziskave. V njem je zaposlenih 18 delavcev, in sicer 3 magistri znanosti, 10 raziskovalcev z visoko izobrazbo in 5 tehnikov. Direktor Zavoda je mag. Boris Stropnik. Dejavnost Zavoda financirajo RLV, TE Šoštanj, Ministrstvo za znanost in tehnologijo, inštituti v Ljubljani, občina Velenje in Komunalno podjetje Velenje. ERICovi raziskovalci so dosedaj objavili 92 strokovnih publikacij s področja ekoloških raziskav. Svoje delo v letu 1993 so predstavili 12. januarja v sejni sobi RLV.

Za to priložnost so pripravili preliminarno poročilo o ekoloških raziskavah v letu 1993, ki so jih in jih še izvajajo za potrebe RLV in TEŠ. To so raziskave aerosolov v Šaleški dolini, spremljanje stanja rastlin na vplivnem območju TE Šoštanj, radiološki nadzor odlagališča pepela, raziskava vodotokov Šaleške doline in program ukrepov za izboljšanje stanja, spremljanje stanja jezer v Šaleški dolini in program sanacije jezer, vpliv VA mikorize na rast rastlin v elektrofiltrskem pepelu, vpliv onesnaženih padavin in tal na vodne izvire, vplivi dodajanja blata in kompostiranega blata Čistilne naprave Šaleške doline elektrofiltrskemu pepelu in tlem na rastline ter rudarske ugreznine, ojezeritve v Šaleški dolini in varstvo okolja.

Raziskava aerosolov je pokazala, da imamo v Šaleški dolini poleg običajnih onesnaževalcev zraka, kot so promet, privatna kurišča, industrija, odlagališča odpadkov, kamnolomi, še velik kontroliran izvir primarnih in sekundarnih aerosolov - TE Šoštanj in RLV. Vzorčenje poteka 365 dni na leto 24 ur na dan na šestih merilnih mestih v Šaleški dolini in enem izven nje. Primerjava vsebnosti aerosolov po masi in težkih kovinah z veljavno zakonodajo je pokazala, da mejne vrednosti niso bile presežene. Primerjava rezultatov s priporočili Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) je pokazala, da ni pričakovati nevarnosti za zdravje ljudi zaradi vsebnosti aerosolov in težkih kovin v aerosolih, ki jih ljudje v Šaleški dolini vdihujemo, kadar smo na prostem. Nekoliko večje približevanje mejni vrednosti za vsebnost svinca v zraku (promet) je v Velenju.

Namen raziskave **spremljanja stanja rastlin na vplivnem področju TE Šoštanj** je bil preverjanje dejanskega vpliva termoelektrarne na gozdne ekosisteme ob sedanjih emisiji. Glede na naravne danosti in vpliv TE Šoštanj naj bi določili rizična in najbolj prizadeta območja in ugotovili kolikšen delež ima pri propadanju gozdov TEŠ. Raziskava še ni zaključena.

Izmerjene koncentracije radona in njegovih kratkoživih potomcev v raziskavi **radiološki nadzor odlagališča pepela** so bile

na odlagališču nizke in primerljive s koncentracijami v okolici. Zunanje sevanje gama je bilo na odlagališču pepela 1,6 do 2-krat večje kot v okolici, na delu odlagališča, ki je zatravljen in prekrit z zemljo, pa se je sevanje gama znižalo skoraj na nivo okolice. Raziskovalci predlagajo poleg ugotavljanja radioaktivnosti zraka še spremljanje radiološkega vpliva odlagališča na vode in tla.

Delni podatki raziskave **vodotokov Šaleške doline** so pokazali, da se stanje vodotokov lani ni bistveno spremenilo od prejšnjih let. Le Lepena kaže tendence slabšanja, medtem ko se v Paki in četrtem zajemnem mestu - v Prelogah za dotokom vode iz Velenjskega jezera - kažejo izboljšanja; v določenih obdobjih se pojavljajo celo organizmi.

V raziskavi **spremljanje stanja jezer v Šaleški dolini** raziskovalci izvajajo kontinuirane meritve Velenjskega, Škalskega, Turističnega in Družmirskega jezera.

Z raziskavo **vpliva VA mikorize na rast rastlin v elektrofiltrskem pepelu** so bile opravljene analize, ki naj bi pokazale lastnosti in kvaliteto elektrofiltrskega pepela kot substrata za rast rastlin.

Delni rezultati raziskave **vpliva onesnaženih padavin in tal na vodne izvire** so pokazali povečane koncentracije toksičnih elementov v padavinah, večje koncentracije teh elementov v padavinah bližje TE Šoštanj, akumulacijo nekaterih težkih kovin v tleh in izpiranje nekaterih težkih kovin iz tal. Pri raziskavi **vplivov dodajanja blata in kompostiranega blata** Čistilne naprave Šaleške doline EF pepelu in tlem na rastline so pokazali, da kalitev rastlin na EF pepelu in tleh ni ovirana.

Projekt **rudarske ugreznine in ojezeritve v Šaleški dolini ter varstvo okolja** ima tri pglavitne cilje: analizo pojezerja jezer v občini Velenje in s tem pridobitev osnove za oceno vpliva pojezerja na jezera; vpliv jezerskega dna in pojezerja na kvaliteto vode s pomočjo analize pojezerja in pokrajine pred odkopavanjem premoga; določitev osnove za okoljevarstveni režim jezer in pojezerja.

Diana Janežič

PRVO LETOŠNJE PREDAVANJE

V četrtek, 20. januarja, je rudniško Društvo inženirjev in tehnikov prvič letos pripravilo strokovno predavanje. Potekalo je v prostorih Restavracije Klub in je privabilo kar precej poslušalcev iz našega podjetja. Predavatelj je bil dr. Franc Žerdin, ki je lani pridobil naslov doktorja znanosti. V svojem predavanju je predstavil povzetek svoje doktorske disertacije z naslovom "Metodologija izdelave dolgoročnega plana proizvodnje v premogovnikih".

Uvodoma je opozoril, da je metodologija dolgoročnega plana proizvodnje z uporabo metode geostatistike in krigriranja v svetu že poznana, vendar do sedaj ni bila prirejena oz. uporabljena v premogovnikih.

Predavatelj je temo predavanja podal na visokem strokovnem nivoju, kar je morda v začetku komu od poslušalcev povzročilo težave, predvsem v razumevanju formul in drugih matematičnih izrazov. Vse nejasnosti pa so postale razumljive ob predstavitvi praktične uporabe metodologije pri planiranju proizvodnje v severozahodnem predelu jame Preloge ter načina uporabe geostatistike in krigriranja.

Po končanem predavanju je stekla razprava med drugim tudi o trenutni pripravljenosti premogovnika na selektivno odkopavanje oz. upoštevanje želja odjemalcev lignita glede na njegovo toplotno vrednost. Dr. Žerdin je dejal, da lahko RLV glede na trenutno stanje in predviden razvoj jame ter sedaj uporabljeno tehnologijo pridobivanje premoga, že sedaj upošteva tudi takšne želje kupcev.

Predavatelju se je za izvajanje zahvalil mag. Evgen Dervarič, vsi pa smo si zaželeli še več takšnih ali podobnih predavanj.

Gabrijel Triglav

TENIŠKO SREČANJE

Člani rudniškega DIT so se v petek, 21. januarja, pomerili s člani DIT Rudnikov rjavega premoga Slovenije v igri teniških parov. Dvojica Lampret-Gluk se je uvrstila v finalno igro, kjer je tesno izgubila, medtem ko je v tolažini skupini zmagala rudniška dvojica Čuljak-Roškar.

PREMOGOVNIŠTVO V SVETU

Povzetki iz revije World Mining Equipment 3/93, nadaljevanje iz Rudarja 9/93

POSKUSI HIDRAVLICNEGA TRANSPORTA EF PEPELA IZ TE "VALES POINT" NA ODLAGALIŠČE PEPELA

Izbira cevovoda

Cevovod je bil izbran na osnovi Bunnovih reoloških podatkov. Izbrali so cevi z notranjim premerom $\varnothing=150$ mm in dolžino 1737 m. Sestavljen je iz 12 m dolgih črnih jeklenih cevi z debelino stene 5,22 mm. Cevi so po dolžini spojene s posebnimi izbočenimi varnimi spoji tipa "Victualic". Trasa cevovoda sledi obstoječemu cevovodu od DPAS postaje prek pokrajine do odlagališča. 3 m dolga visokotlačna fleksibilna hrapava cev, ki zdrži tlak do 13,4 MPa, je priključena na izstopni del črpalne naprave. Ta cev služi za čiščenje cevovoda, ki ga izvajajo s pomočjo čistilne krogle. To vstavi skozi izolacijski ventil in jo preimeno fleksibilno cev in jo priključijo na visokotlačni vodni vir.

S poskusi so ugotovili, da se usedline odlagajo v ceveh. Za določanje stopnje te sedimentacije so cevovodu na koncu dodali stekleno lečo, skozi katero so opazovali nabiranje usedlin na stenah cevi do dopustne debeline 50 mm. S stopnjo sedimentacije je mogoče oceniti približno hitrost toka v cevovodu. Odvisno od premera batov črpalne naprave ta hitrost znaša za premer $\varnothing=200$ mm 0,55 m/s oz. za $\varnothing=230$ mm 0,73 m/s. V obeh primerih podatek velja za max. obremenitev črpalne naprave. Za določitev površinske povprečne hitrosti, ko se gosta pepelna masa pretaka po cevovodu kot homogena mešanica, služi 30 m dolga cev s premerom $\varnothing=100$ mm, ki je vgrajena na koncu cevovoda. Z merjenjem je bil ugotovljeno, da sedimentacija preneha takrat, ko hitrost toka naraste nad 1,65 m/s.

Oprema in instrumenti za merjenje

Tlak goste pepelne mase v cevovodu se meri na petih različnih lokacijah. Prva je pri izstopu črpalne naprave za fleksibilnim spojem, naslednje pa na oddaljenosti 32, 93, 229 in 1231 m.

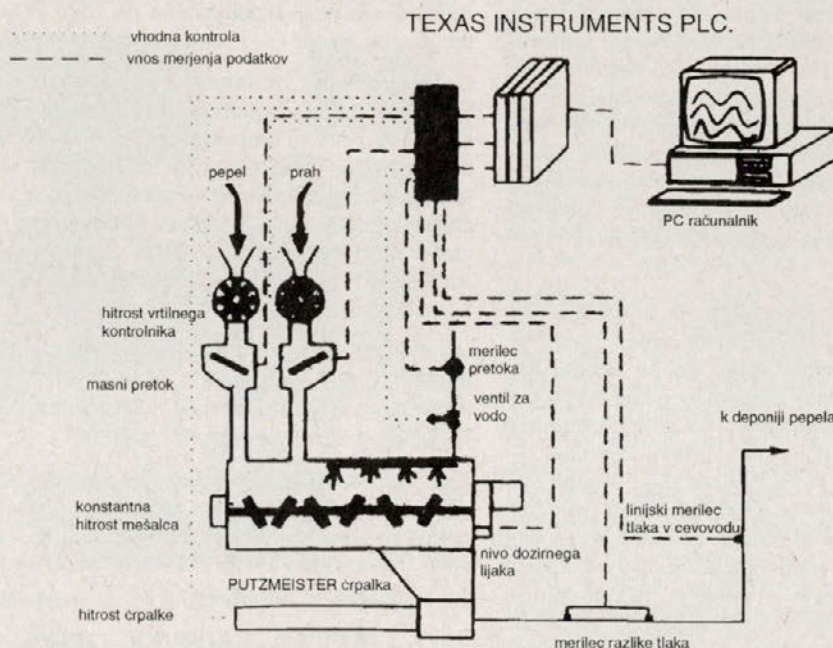
Nivo padca tlaka med mešalcem in črpalno napravo se meri z uporabo Druck merilca tlaka, podobnega tistemu v cevovodu. Razlike so le v občutljivosti merjenja, ki znaša v tem primeru od 0 do 50 KPa.

Temperatura v cevovodu se meri na mestih, ki so poleg merilcev tlaka, z ADM termometrom, ki ima razpon od 0 do 100°C.

Pretok suhega EF pepela merijo z Snakyo kontaktnim linijskim merilcem pretoka, model ILH-37 z merskim razponom od 0 do 40 t/h. Merilec pretoka je vgrajen med dozatorjem in mešalcem. Pretok goste pepelne mase pa merijo s kontaktnim pretočnim merilcem Flowtek 30/45 z dvojnimi merskim razponom od 0 do 15 t/h in od 0 do 30 t/h. Flowtek je vgrajen med vijačnim transporterjem in mešalcem.

nem razmerju (8V/D) ter C_w , ki vpliva na razmerje strižne vrednosti ($pD/4L$). Spreminjanje C_w povzroča spremembe reoloških vrednosti goste pepelne mase in časovne spremembe fizičnih lastnosti pepela.

Za ohranjanje konstantne koncentracije goste pepelne mase je potrebno upravljalni izbran C_w . Izračun so opravili za navzkrižne logične relacije in za razmerje mase pretoka EF pepela proti skupni masi pretoka. Instalirali so tri avtomatske kontrolne merske enote; prvo za izračunavanje

DPAS kontrolni sistem

Pretok vode merijo s Process turbinskim merilcem pretoka, model PAH/50/66, ki ima merski obseg od 6,6 do 66,0 t/h.

Tudi oba motorja, na črpalni in mešalci, sta opremljena z električnim regulatorjem moči, ki omogoča nastavitve moči v obsegu od 0 do 80 KW za črpalno in od 0 do 20 KW za mešalec.

Celotna DPAS oprema je priključena na dva šest kanalna analogna registratorja, ki beležita dogajanje med začetkom operacije. Nadzor procesa, opazovanje, obdelava podatkov in drugi računalniški procesi so zaupani računalniku in programskim krmilnikom.

Za normalno obratovanje je treba ohraniti konstantni volumski pretok ob konstant-

C_w za nadzor dotoka vode, drugo za nadzor podtlaka črpalke, tretja pa je beležila nivo EF pepela v dozirnem lijaku. Obremenjeni sta bili predvsem prvi dve enoti, saj so se na tistih mestih občasno pojavljali močni turbulentni tokovi, ki jih povzročijo zračne blazine v dotoku EF pepela. Pri poskusnem obratovanju je bil rotacijski dozator voden ročno. Tudi kontrolna enota v črpalni je bila v primeru obratovanja črpalke na največji hitrosti preklapljena na ročno vodenje.

DELOVANJE DPAS SISTEMA

Odpravljanje tehničnih pomanjkljivosti

Sistem DPAS je bil maja 1988 pripravljen za poskusno delovanje, prvi zagon pa je

PREMOGOVNIŠTVO V SVETU

stekel junija tega leta. Med poskusnim delovanjem se je na delu za dovod pepela in tudi na črpalnem delu pojavilo mnogo pomanjkljivosti. Največ težav je povzročil hidravlični kontrolni sistem za "S" kanal, ki ni deloval zanesljivo, zato so ob njem vgradili še paralelni elektrohidravlični sistem. Oktobra istega leta so poskusno delovanje končali. V tem času je DPAS sistem obratoval 492 ur.

Nekaj sitnosti je povzročil tudi pnevmatski sistem za dovod EF pepela, saj je cev puščala. Napako so skušali odpraviti tako, da so vgradili na vstopu cevi izolacijski ventil za ročno nastavljanje dotoka EF pepela v mešalec. Kljub temu je še vedno prihajalo do neenakomernega toka EF pepela iz silosa zaradi spreminjanja tlaka med transportom pepela. Odpravljanje težav je bilo zahtevno, kajti fluktuacija je povzročala močno zmanjševanje dotoka EF pepela do njegove popolne prekinitev.

Zagon sistema

Za zagon postrojenja najprej odprejo ventil za dovod EF pepela in poženejo rotacijski dozator s potrebno hitrostjo. Istočasno napolnijo sesalni del črpalke z vodo prek ročnega kontrolnega ventila. Ko se sesalni del napolni z vodo, je črpalke pripravljena za obratovanje. Delovanje črpalke ročno nastavijo na zahtevano zmogljivost. Potem odprejo regulacijski ventil na vstopu

pnevmatskega dotoka EF pepela in s pomočjo ventila nastavijo predpisano količino pretoka pepela. Hitrost rotacijskega dozatorja in ventil pnevmatskega vstopa pepela nazadnje sinhronizirajo tako, da samodejno stabilizirata pretok EF pepela in Cw.

Ustavitve DPAS sistema

Najprej preklopijo kontrolni ventil za vodo na pozicijo "ročno" in zaprejo regulacijski ventil za dovod EF pepela. Rotacijski dozator in cev za dovod EF pepela očistijo in ločijo od sistema. Od sistema oddvojijo tudi črpalke in takoj pričnejo z izpiranjem cevovoda z aktiviranjem sistema za vodno čiščenje. Vstopne dele mešalca in črpalne naprave očistijo z vodo in pri tem odprejo drenažne pokrove. Cev med priključkom čistilne in črpalne naprave očistijo tako, da črpalno napravo poženejo v nasprotni smeri.

Na začetku izvajanja poskusnega obratovanja DPAS sistema so cevovod čistili s čistilno kroglo, ki so jo vstavili v cevovod ob izstopu črpalne naprave, ki so jo nato pogнали na maksimalno moč. Krogla je skupaj z vodnim tokom potovala po cevovodu in odstranjevala obloge. Ta metoda pa se ni pokazala za preveč uspešno. Ko so namreč kroglo večkrat spustili skozi cevovod, se je deformirala in prešla skozi ozka mesta, ne da bi odstranila obloge. Usedline

so zamašile cevovod. Nato so izvedli poskus čiščenja cevovoda s čistilno kroglo iz odpadnih kosov gumitraka. Toda tudi ta se je hitro obrabila in neredko celo zastala v cevovodu. Zato so čiščenje cevovoda s kroglo opustili in montirali izplakovalni čistilni sistem z vodo. Ta ima max. pretok 30 l/s in hitrost 1,7 m/s. To zadošča za uspešno odstranjevanje oblog.

SKLEP

Obratovanje DPAS sistema v TE Vales Point je pokazalo, da je bilo pri transportirani količini 9300 ton suhega EF pepela za ohranitev želenega tlaka v cevovodu najbolj idealno razmerje snovi trdno/tekoče Cw=60%. Pepelno goščo so odlagali na brežino deponije pepela do višine 1150 mm, naklonski kot deponije pa je znašal 2 do 3°. Deponirani material se je osušil in strdil do te mere, da ga niti večje deževje v dveh letih ni opazno erodiralo. Maja 1992, skoraj dve leti po seriji poskusov, so na deponiji pepela izvršili in-situ raziskave gostote materiala na štirih različnih lokacijah, v laboratorijih pa so z vzorci pepela določili tudi max. suho gostoto in optimalno vsebnost vlage. Raziskave so potrdile, da površina deponije delno otrdi in cementira v skorjo. *konec*

S.Hostnik, sektor za raziskave in razvoj

ZAKON O DOHODNINI - OLAJŠAVE

V Novicah št. 1, z dne 14. januarja, je prišlo do neljube napake pri postavitki "olajšave". Pravilno besedilo se glasi:

Spremenile so se postavke za otroke in druge vzdrževane družinske člane:

- za enega otroka ali vzdrževanega družinskega člana z 8% na 10% povprečnega BOD v Republiki Sloveniji,
- za dva otroke z 18% na 25% povprečnega BOD v Republiki Sloveniji,
- za tri otroke s 30% na 45% povprečnega BOD v Republiki Sloveniji.

Odstotki olajšav na kuverti za mesec december 1993 so pravilno obračunani!

Navedimo še nekaj primerov za lažje razumevanje 10. člena Zakona o dohodnini (ULS 71/93):

	odstotek olajšave
en otrok ali vzdrževan družinski član	10%
en otrok in en vzdrževan družinski član	20% (10+10)
dva otroke in en vzdrževan družinski član	35% (10+15+10)
dva otroke	25% (10+15)
tri otroke	45% (10+15+20)

Služba za organizacijo, nagrajevanje, izobraževanje in informiranje

Sonja Kugonič

O DENARJU

Denar je blago, ki ga najdražje plačujemo. (ruski)

Denar prihaja šepaje, odhaja poplesovaje. (nemški)

Z denarjem lahko še celo bogove na pomoč prikladiš, brez njega niti ljudi ne moreš. (kitajski)

Drag je kruh, kjer ni denarja. (nemški)

Stotak je veliko, ko ga služiš, pa malo, ko ga trošiš. (finski)

Glasilo Rudar izdaja Rudnik lignita Velenje - Ureja redakcijski odbor - Diana Janežič (odgovorna urednica), Ivo Avberšek-Hans (tehnično urejanje), Božena Steiner, Aca Poles, mag. Boris Salobir - Naslov uredništva RLV, Partizanska 78, 63320 Velenje, telefon 853-312, interno 18-15 - Naklada 4000 izvodov - Tiska Tiskarna Bizjak Velenje.

Po mnenju Ministrstva za informiranje z dne 14. 2. 1992, št. 23/67-92, se glasilo Rudar šteje za izdelek iz tar. št. 3, tč. 13 Tarife prometnega davka.

LETO DRUŽINE

LETO 1994 - MEDNARODNO LETO DRUŽINE

GENERALNA SKUPŠČINA
ORGANIZACIJE
ZDRUŽENIH NARODOV
JE S POSEBNO RESOLU-
CIJO LETO 1994
RAZGLASILA ZA MED-
NARODNO LETO
DRUŽINE.

Resolucija pravi, da si družina kot osnovna celica družbe zasluži posebno pozornost. OZN bo z vsemi svojimi instrumenti podprla sleherno dejavnost, ki je naravnana k razvijanju družbene občutljivosti in zavesti o pomenu družine za družbeni razvoj. Prizadevala si bo zagotovi temeljne pravice in svoboščine človeku - posamezniku, ne glede na to, v kakšni družini živi in kakšen je njegov status znotraj nje. Vsako posamezno zaokroženo okolje pa si mora samo oblikovati svojim razmeram primerne, postopno uresničljive in obvezujoče načrte.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve zatrjuje, da razglasitev mednarodnega leta družine v Sloveniji ne bo le deklarativna, ampak da bodo tudi pri nas tekale nekatere konkretne aktivnosti. Vlada je zanje predvidela posebno proračunsko postavko, v skladu s priporočilom OZN pa je septembra lani ustanovila Nacionalni svet za mednarodno leto družine.

V Nacionalnem svetu je štirinajst predstavnikov nekaterih ministrstev, organizacij in društev in, kot pravi dr. Tanja Rener, njegova predsednica, "sestavljajo ga tisti, ki so zainteresirani za to delo in ki se kot strokovnjaki na kakršenkoli način ukvarjajo z vprašanji družine".

Nacionalni svet je na osnovi strokovno - informativnega gradiva OZN pripravil predlog slovenskega nacionalnega programa, s kratkoročnimi in dolgoročnimi dejavnostmi; organizirali bodo konference, seminarje, srečanja z družinsko tematiko, različne izobraževalne programe za otroke, spodbujali raziskovalno in publicistično delo.

Glavni cilj dolgoročne aktivnosti Nacionalnega sveta pa je zagotavljanje višje ravni kakovosti življenja posameznikov in družin v Sloveniji. V okviru tega naj bi vzpostavili nacionalni raziskovalni program za področje družine in oblikovali posebno strokovno telo. To naj bi predlagalo ukrepe družinske politike in skrbelo, da bodo na različnih področjih /socialnem, pravnem, zdravstvenem, vzgojnoizobraževalnem, prostorsko ekološkem.../ programi za

družino sestavni del razvojnih in strateških usmeritev.

Svet domuje v prostorih ministrstva za delo, družino in socialne zadeve na Kotnikovi 5 v Ljubljani. Odprt je za pobude in predloge društev, združenj, posameznikov.

Tudi Zveza prijateljev mladine Slovenije bo kot nevladna in nestrankarska organizacija, ki vse svoje moči namenja otrokom in mladim ter družinam, nadaljevala s projekti na lokalnih ravneh kot tudi s prizadevanji za sprejem zakonodaje, naklonjene družini.

Kaj pa ostali? Bodo celovito zastavljeni kakšni konkretni projekti tudi na lokalnih ravneh?

Ali bodo rezultati resolucij segli do nas, do posameznikov, bomo res začutili, da se na tem področju v tem letu dogaja kaj več, kar bo ostalo med nami tudi v prihodnjih letih?

Na mednarodno leto družine opozarja poseben grafični simbol:

Grafični emblem mednarodnega leta družine je last OZN. Izdelala ga je švicarska umetnica Catherine Littasy-Rolier. Preprosto vizualno znamenje je nabito s simbolizmi. Srce, zavarovano s streho, dvoje bitij, ki, povezani drugo z drugim, oblikujeta še eno srce, namreč ne simbolizirajo le življenja in ljubezni, marveč tudi dom, toplino, skrb, varnost, bližino in toleranco. Poudarjena odprtost linij v tem grafičnem znamenju pa simbolno ponazarja družino kot temeljni zidak družbene zgradbe.

Tudi naše uredništvo želi v vsaki številki Rudarja nekaj prostora nameniti tej temi. Vabimo vas, da pri tem sodelujete! Pošljite nam vaša razmišljanja o družini, o problemih, ki jih čutite, pa v kakršnikoli obliki družinske skupnosti živite, o medsebojnih odnosih med partnerjema ter med otroki in starši. Če ste literarno vešč, napišite kaj o življenju, problemih, lepih trenutkih v vaši družini, ali se odločite, da lahko objavimo vašo pesem. Če imate kakšno vprašanje, ki vas že dolgo gloda, zastavite ga, in če bomo menili, da bi utegnilo zanimati širši krog naših bralcev, bomo odgovor strokovnjaka, ki ga bomo prosili za sode-

lovanje, objavili. Napišite, če ste prebrali kakšno dobro knjigo, ki vam je kot staršu odprla spet pot k otroku...Seveda se lahko skrijete za šifro, če ne želite biti podpisani. Oblikujmo stran pod tem, s sporočili nabitim simbolom, skupaj!

Aca Poles

Frane Milčinski Ježek

PREPROSTA LJUBEZEN

Le mežnar bo za pričo pri poroki
in altar brez rož bo in brez sveč.

Zame pa boš zlat
dragocen zaklad
saj imam tako zelo te rad.

Potem čez čas rodiš boš otroka.
Takle majken fant bo, poniglati.
Nič ne bo dobrot
skusil fantek tod.
Z nama šel bo najin križev pot.

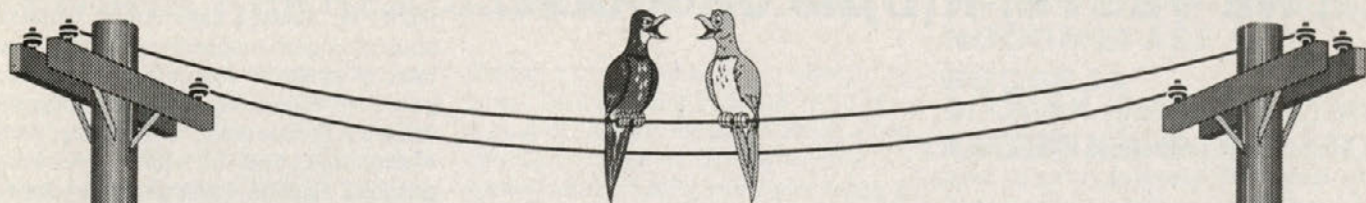
Pa vendarle bo rasel kot konoplja
in spoznal bo ta začaran svet.
In če bom pijan
nate dvignil dlan,
fant se zate bo postavil v bran.

A kar na lepem bo odšel od doma,
saj otroci vsi tako store.
In že spet sama,
vse preveč sama
bova po teh blatnih cestah sla.

A nekoč spomladi bom umrl.
Ti preklela svet boš in boga.
Morda za slovo
še stisneš mi roko
in med nama vse končano bo.

Saj takšno, draga, naše je življenje:
smrt konča vse dobro in vse zlo.
Potlej nič ni, veš,
ne pekla ne nebes,
ta svet pekel je in kosček raja vmes.

PRAZNIK

14. FEBRUAR JAJE VALENTINOVO

Valentinovo pri nas ni poseben ali klasičen praznik. Gre za vrsto nadomestnega ali vrinjenega praznika, podobnega kot je, na primer, prvi april. Oba sta spomin na prastara živa praznovanja, le da ima prvi april pri nas precej daljšo tradicijo. Vendar pa se pri nas vedno bolj uveljavlja valentinovo.

Zamisel tega praznika se je pri nas pojavila leta 1991. Valentinovo je na zahodu zelo priljubljen praznik zaljubljenec, prijatelj in vseh, ki se imajo radi, in je za današnjo rabo človeško gotovo zelo prepričljiv.

Seveda gre tu kot pri večini drugih praznikov v koledarskem letu za tuje vplive, vendar se je ta praznik tudi pri naših sosedih le počasi uveljavil. Izvira namreč iz Anglije, odkoder se je razširil zlasti v Ameriko, se tam docela skomercializiral in se vrnil na stari kontinent ter ga po idejni, še bolj pa po trgovski plati, zavzel.

Po starem angleškem verovanju je 14. februar dan prvih znanilcev pomladi. Tako poznamo sv. Valentina tudi na Slovenskem, saj star slovenski pregovor pravi, da "sveti Valentin prinese ključ od korenin" in so mu zato pravili prvi spomladin. To je dan, ko se, kot zatrjujejo stoletna pričevanja, ženijo ptički, ko se veselje po ljubezni in želja po dvojini zbudi v vseh živih bitjih.

Valentinovo pa se preprosto imenuje zato, ker je god sv. Valentina. Kdo je torej bil ta možak, ki je nesporno zaslužen zato, da je dal ime dnevu ljubezni? Pravzaprav jih je bilo več, dva ali morda celo trije. Kakorkoli, vsi so po legendi umrli mučeniške smrti. Bili so pomembni, saj so jim ljudje priporočali v zaščito božjastnike, otroke, ki jih lomi krč, bolne ljudi na želodcu in očeh. Pomagali so pri zdravljenju, svojo nesebično ljubezen do sočloveka pa so kazali tudi tako, da so vsem pomoči potrebnim pomagali z darili. Značilno za ta obdarovanja je, da še nikoli niso predstavili in dali prepoznati.

V spomin na svetnikovo skromnost po običaju poklanjamo skromna darilca, pri čemer je nenapisano pravilo, da kadar darilca ne izročamo osebno, lahko ostanemo tudi anonimni. Angleži so si včasih na valentinovo izmenjavali majhne razglednice, ki so imele čipkaste robove, na ljubezenskih risbah pa so prevladovali ptiči, srca in vrtnice. Zraven so pisali ustrezne verze. Nekdaj je bil čar valentinov v tem, da so vse izdelali sami. Ljudska ustvarjalnost se je sčasoma stopila v gorečem prizadevanju industrije, da bi vse skomercializirala.

V tem so seveda vodilni Američani, kjer se popularnost valentinovega ne more meriti z nobenim drugim narodom. Nekaj dni pred 14. februarjem se v trgovinah pojavijo skladovnice daril: v obliki src so torte, bonboniere, milo, stekleničke s parfumi in pijačami, krožniki, šatulje in še mnogo drugega. S srčki so potiskani papir, blago, steklo. V papirnicah je naprodaj nešteto bolj ali manj duhovitih voščilnic vseh oblik in barv. Med vsem tem pa je najbolj tipično darilo za valentina ali valentino cvetje. Podariti smemo celo dva cvetova v šopku, saj simbolizirata pripadnost dveh ljubečih src.

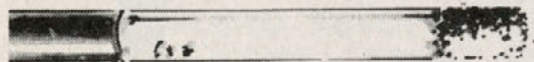
Pri vsem pa gre pri tem prazniku le za eno: z drobno pozornostjo razveseliti tiste, ki jih imamo radi, ki jih spoštujemo. Ne samo moža ali ženo, ljubimca, ljubico, ampak tudi otroke, starše, prijatelje, sodelavce.

Prazniki lepote so redki. Še redkejši so prazniki ljubezni. In 14. februar, Valentinovo, je eden takih. Tih, oseben, za marsikoga neresen. Toda v tem nemirnem, s sovraštvom prepojenem času, zelo potreben. Samo en dan posvečen ne le zaljubljenec, ampak vsem, ki se imajo, imamo radi.

BONTON

ČE NE VESTE, K(D)AJ JE PRAV...

"KAŠLJA IN SLABIH NAVAD NE MOREŠ SKRITI." ABHAŠKI PREGOVOR

V nekaterih deželah se vojna proti kadilcem vedno bolj razvema. Sodni sklepi postajajo potrebni, da razsojajo posamezne sporne primere in potrebnih je vedno več prepovedi. Na nobenem drugem področju, ki zadeva pravila vedenja v družbi, ne najdemo toliko netolerantnosti na eni in toliko neobzirnosti na drugi strani. Kadilci se počutijo diskriminirane, nekadilci trepetajo za svoje zdravje.

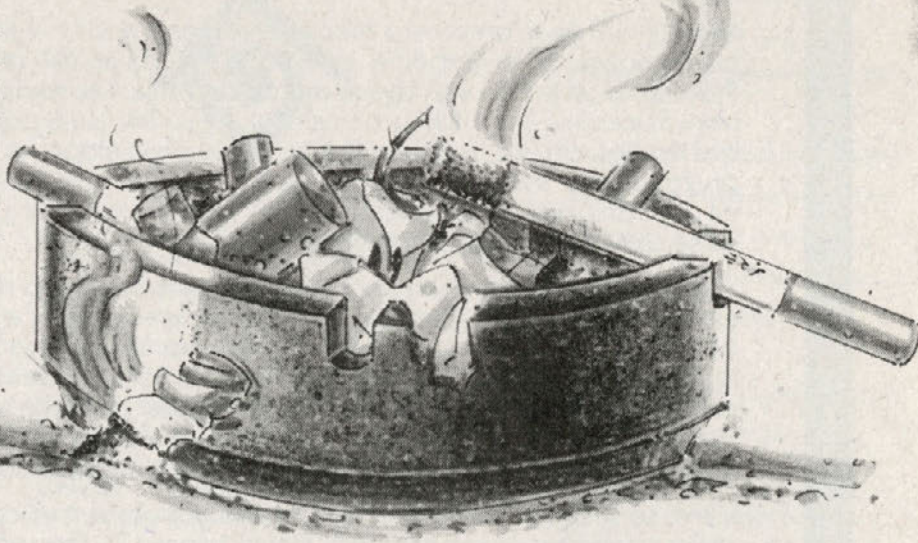
"Kar je nekómu sraka, je drugemu slavček," natančno ustreza temi o kajenju. Sprostitev, užitek, dober vonj, udobnost, pravijo kadilci - smrad, kršenje osebnostnih pravic, zasvojenost, trdijo nekadilci.

Kje je kajenje prepovedano? Jasno viden znak, da je kajenje prepovedano, morate vedno upoštevati, ne glede na to ali gre za prostor, kjer je kršitev kaznovana ali ne. To so na primer posebej označena mesta v restavraciji, določeni prostori v uradih in podjetjih ali kar v celotnih upravnih poslopih. Povsod, kjer obstaja nevarnost eksplozije, je kajenje prepovedano, na primer na bencinskih črpalkah, v določenih predelih letališč ali na specifičnih delovnih mestih. Prav tako v javnih prevoznih sredstvih, v parkirnih hišah, v blagovnicah in - vsaj poleti - v gozdu. Da je kajenje prepovedano v cerkvah, muzejih, pokritih bazenih, vam mora biti jasno tudi brez opozorilnih tabel. Prav tako v otroških sobah in v tujih kuhinjah. Tudi med gledališko predstavo in med koncertom si kadilci ne smejo prižigati cigaret, cigarilov, cigar ali pipe. Med odmorom lahko kadite samo v za to namenjenem prostoru. Kajenje je prepovedano tudi v kinodvoranah, zdravniških čakalnicah ter v sobah in hodnikih bolnišnic.

V zelo tesnih prostorih, kot so dvigala in avtomobili, je obzirnost še zlasti pomembna. Nekaj sekund v dvigalu lahko verjetno tudi "verižni" kadilec zdrži brez cigarete. Na daljših avtomobilskih vožnjah je to seveda težje. V tem primeru pomaga pošten dogovor med sopotniki. Prijazno prošnjo: "Prosim, naredite mi uslugo in med vožnjo ne kadite. To me zelo moti. Lahko pa se večkrat ustavimo, da pokadite cigareto," morate upoštevati.

Pri jedi, bodisi v zasebnem krogu ali v restavraciji, kadilci med posameznimi jedmi ne bodo posegli po cigareti, če so za mizo tudi nekadilci. Mnogim namreč v tem primeru pokvarite veselje in okus pri jedi. Prav tako morate vedno počakati, da vsi zaključijo z obedom. Torej ne prižigajte cigaret, dokler ostali še jedo.

V tuj prostor ne smete nikoli stopiti s prižgano cigareto, saj vnaprej nikoli ne veste, kaj je tam dovoljeno in kaj ni. Za vse ostale situacije pa obstaja en sam nasvet:

pogovorite se in sprejmite kompromis. Doma ali v pisarni, na sestankih in prireditvah, po razmisleku in medsebojnem dogovoru se vedno najde rešitev, ki zadovolji obe strani. Daljše seje lahko na primer prekinete s krajšimi odmori. V pisarni se lahko dogovorite, da je kajenje dovoljeno z daljšimi presledki, nakar prostor takoj prezračite; seveda, če v podjetju ni prepovedano kaditi. V svojem stanovanju lahko gostom za "kadilnico" ponudite balkon, v večjih stanovanjih morda celo poseben prostor. V skrajnem primeru pomaga tudi odprto okno.

Vsak kadilec mora seveda že od nekdaj paziti, da oblakov cigaretne dima ne spušča drugemu neposredno v obraz. Prav tako si lahko le nekateri filmski igralci privoščijo, da govorijo s prižgano cigareto v ustih, in še to le tedaj, če je tako zapisano v scenariju. Tudi ni lepo, če moški s prižgano cigareto v roki prosi žensko za ples (in seveda nasprotno). Nasploh velja, da s prižgano cigareto ne pristopimo k osebi, s katero se želimo seznaniti. Če pa se zgodi, da se na zabavi skupini kadilcev približa zapozneli gost, seveda nihče ne pričakuje, da bodo vsi pohiteli k prvemu pepelniku. Pepelniki so resnično namen-

jeni samo pepelu in ogorkom. Papir, sadne koščice in vse, kar lahko v stiku z žerjavico povzroči neprijeten vonj, ne spada vanje. Uporaba velikega pepelnika (beri: tal) je groba kršitev pa tudi lončnice vam za cigaretne ogorke ne bodo hvaležne.

Kot vidimo, ima kadilska strast tudi svojo ceno. Kadilec mora biti zelo obziren, če ne želi, da ga bodo zaradi njegove navade ljudje doživljali kot sovražnika, namesto da bi ga sprejemali kot prijatelja.

iz knjige Inge Wolf Sodobni evropski bonton

ŠPORT IN REKREACIJA

ŽENSKA REKREACIJSKA ODBOJKA

11. januarja smo obiskali žensko odbojkarško ekipo (na sliki) med njenim rekreativnim treningom v telovadnici osnovne šole Šalek. V sedanjosti sestavi igrajo dekleta drugo sezono. Treninge, imajo jih ob torkih od 19. do 21. ure, obiskujejo: Ida, Jožica in Silva Kumer, Romana Pečovnik, Jožica Peterlin, Dijana Žagar, Blažka Bračič, Nada Gorogranc, Boža Serdinšek, Majda Lampret, Ana Špoljar, Slobodanka Gomboc, Majda Korenič, Andreja Arandželoč in Marjana Podrzavnik.

Nekatera izmed deklet igrajo odbojko že dolgo. Tako Romana Pečovnik že 10 let in je po stažu igranja v ekipi najstarejša. Rada obiskuje treninge, še rajši pa tekmuje. Pri odbojki združi prijetno s koristnim in to ji je všeč. Z igranjem odbojke si širi tudi krog prijateljev, zato z rekreacijsko odbojko še ne namerava prenehati.

Jožica Peterlin je zvesta odbojki 6 let. Meni, da je v našem podjetju veliko žensk, ki bi se rekreativkam lahko pridružile. Želi si, da

Na vprašanje, ali z veseljem obiskujejo treninge, so vse odgovorile pritrdilno. In dodale, da ne samo zaradi igranja odbojke. Družijo jih prijateljstvo. Pogovarjajo se o tem in onem, pa tudi o službi. Večina jih je zaposlenih v rudniških skupnih službah. Rekreacija jih razbremeni predvsem psihično, naberejo pa si seveda tudi fizičnih moči.

Ne obiskujejo pa samo treningov. Udeležujejo se raznih športnih srečanj in turnirjev, če le dobijo povabilo. Lani so sodelovale na I. državnem prvenstvu v ženski rekreacijski odbojki in zasedle peto mesto. Na novoletnem odbojkarškem turnirju so bile boljše, tretje.

Do lanske jeseni jih je treniral Miran Božič iz Skupnih služb, potem pa je treniranje prevzel Matjaž Lihtineker. Matjaž je zadovoljen z udeležbo deklet na treningih, z njihovo požrtvovalnostjo in vztrajnostjo. Želi si, da bi dekleta odigrala več tekem, da bi tako izboljšala svojo igro.

bi bilo v občini več takšnih ekip, saj bi bila s tem večja konkurenca in tekmovanja bolj zanimiva. Jožica obiskuje tudi rekreacijsko telovadbo v osnovni šoli Gustav Šilih. Vse to ji popestri prosti čas, ker so treningi v primernem času, družina zaradi te njene dejavnosti ne trpi. Kot kapetanka ekipe se v imenu tovarišic in svojem imenu zahvaljuje trenerju Matjažu za njegovo požrtvovalno delo, ki ga opravlja brez plačila.

Letos načrtujejo rudniške odbojkarice sodelovanje v občinski odbojkarški ligi, na turnirjih v Škalah, ob 3. juliju, v odbojki na mivki, na srečanju odbojkarjev na Ravnah na Koroškem in turnirju v naravi.

Ob koncu pogovora so dekleta izrazila hvaležnost rudniškemu sindikatu za finančno pomoč, saj jim plača najem dvorane in nakup športne opreme.

KONEC POČITNIC ZA NOGOMETAŠE RUDARJA

Čeprav je še zima in so prazniki komaj za nami, je za nogometaše Rudarjevih enajsteric konec počitnic. V četrtek, 13. januarja, so imeli prvi trening v spomladanskem delu prvenstva v sezoni 93/94 igralci članskega moštva.

Med zimskim odmorom se ni zgodilo nič posebnega, vsaj kar zadeva igralce. Klub je zaradi šolskih obveznosti zapustil le Borut Arlič, ki bo odslej igral za Optimizem iz Ljubljane. Vsi drugi igralci so bili na prvem treningu dobro razpoloženi. Po besedah predsednika skupščine NK Rudar Janka Luknerja je cilj članske enajsterice uvrstitev na 10. mesto v prvi državni nogometni ligi. Priprave bodo potekale v glavnem v Velenju, nekaj možnosti pa je tudi za nekajdnevne priprave na Malem Lošnju. V prvi fazi bodo imeli nogometaši fizične priprave, v drugi fazi uigravanje in v tretji kombinacije in uigravanje. Med pripravami čaka igralce 49 treningov in okoli 10 tekem. Pogovarjajo pa se tudi o udeležbi na turnirju v Murski Soboti ob obletnici tamkajšnjega nogometa.

Nekaj posebnega pa se je v NK Rudarju le zgodilo. Dolgo se je govorilo in prišlo je do menjave na trenerskem stolčku. Dosedanji trenerja Draga Kostajnska je zamenjal večini dokaj neznan Borut Jarc. Prihaja iz Maribora in je prekaljena nogometna osebnost, kot je sam dejal. V nogometu je že od malih nog. Je bivši igralec in kapetan nekdanjega Maribora. Zadnjih nekaj let pa je uspešno treniral nogometaše v sosednji Avstriji.

Njegovi prvi vtisi so, da se bo prijetno počutil v Velenju in pri delu v NK Rudar. S pristankom, da bo treniral prvoligaša, je prevzel veliko odgovornost. Nogomet je zanj šport, v katerem štejemo samo točke. Igralci se morajo po njegovem zavedati, da igrajo za te točke in za barvo in ime Rudarja. Le skupni napor in uspehi bodo na tribune vrnil gledalce, ljubitelje nogometa, ki bodo našim nogometašem še kako potrebni.

S pripravami so začele tudi druge enajsterice. Trener mladincev Petar Buškovič in tehnični vodja Karlo Zlodej imata na razpolago vse dosedanje igralce. Tudi mladinci bodo imeli priprave doma v Velenju. Trener Buškovič pa dodaja: "Če bodo starši sofinancirali del priprav, bomo lahko nekaj tekem odigrali v slovenskem Primorju. Skrbi me le, kje bomo opravili taktično-tehnične treninge."

Mladinsko in kadetsko enajsterico Rudarja čakata še po dve zaostali tekmi, in sicer proti Publikumu in Mavrici. (dk)

Drago Kolar

ŠPORT IN REKREACIJA

SKLEP DELAVSKIH ŠPORTNIH IGER 93

V soboto, 22. januarja, je bila v Restavraciji Jezero slovesnost ob sklepu delavskih športnih iger za leto 1993. S pokali in priznanji so bili nagrajeni najboljši športniki in športnice v našem podjetju, ki so tekmovali pod imeni obratov, v katerih delajo.

REZULTATI:

veleslalom - 1. J.mehanizacija, 2. Klasirnica, 3. J.Preloge, 4. Priprave, 5. J.Pesje, 6. J.Škale

šah - 1. J.mehanizacija, 2. HTZ, 3. Skupne službe, 4. J.Pesje, 5. J.Preloge, 6. Priprave, 7. Prakt. izobraževanje

ribolov - 1. Zračenje, 2. Priprave, 3. Klasirnica, 4. J.mehanizacija, 5. J.Škale, 6. J.Preloge, 7. J.transport, 8. J.Pesje, 9. HTZ, 10. PLP, 11. J.gradnje

tenis - 1. Klasirnica, 2. J.mehanizacija, 3. Skupne službe, 4. J.Škale, 5. J.Preloge, 6. J.Pesje, 7. J.transport, 8. Priprave, 9. Zračenje, 10. J.gradnje

mali nogomet I.liga - 1. J.Preloge, 2. J.Pesje, 3. J.mehanizacija, 4. Klasirnica, 5. J.Škale, 6. HTZ

mali nogomet II.liga - 1. Skupne službe, 2. Priprave, 3. J.mehanizacija - remont, 4. J.gradnje, 5. Zračenje, 6. J.transport, 7. APS, 8. GOST

mali nogomet veterani - 1. Klasirnica, 2. J.transport, 3. J.Škale, 4. J.mehanizacija, 5. Priprave, 6. J.Preloge, 7. HTZ, 8. J.gradnje, 9. J.Pesje

kegljanje - 1. HTZ, 2. Priprave, 3. Zračenje, 4. J.mehanizacija, 5. Klasirnica, 6. J.Preloge, 7. Prakt. izobraževanje, 8. J.Pesje, 9. J.gradnje, 10. J.transport

rokomet - 1. Klasirnica, 2. J.mehanizacija, 3. J.transport, 4. Skupne službe, 5. Zračenje, 6. Priprave, 7. J.Preloge, 8. J.Pesje, 9. HTZ, 10. J.Škale

streljanje - 1. Skupne službe, 2. J.Pesje, 3. Klasirnica, 4. J.mehanizacija, 5. Priprave, 6. HTZ, 7. Prakt. izobraževanje, 8. J.Škale, 9. J.gradnje, 10. J.transport

namizni tenis - 1. Zračenje, 2. Klasirnica, 3. Priprave, 4. HTZ, 5. J.Preloge

odbojka - 1. J.Preloge, 2. Skupne službe, 3. J.mehanizacija, 4. Priprave, 5. Klasirnica, 6. Prakt. izobraževanje, 7. J.gradnje, 8. J.Pesje, 9. Zračenje

veleslalom ženske - 1. Skupne službe

streljanje ženske - 1. HTZ, 2. Skupne službe

Med podeljevanjem priznanj

Mali nogomet

SPORTKLUB VELENJE - DRŽAVNI PRVAK

Na Ptujju je bilo 29. januarja III. državno prvenstvo v malem nogometu. Na njem je sodelovalo osem klubov malega nogometa, regijskih prvakov Slovenije. Ekipa so bile z žrebom razvrščene v dve skupini; velenjski Sportklub je igral v skupini s prvaki Maribora, Gorenjske in Ptujске regije in se uvrstil v polfinale. V polfinalu sta bili odigrani tekmi med Poetovio Ptuj in Inženiringom Šarbek iz Ljubljane - rezultat 5:4, ter Sportklubom Velenje in Križevci - rezultat 4:1.

V finalni tekmi sta se pomerili ekipi Sportkluba in Poetovio Ptuj. Rezultat je bil neodločen 3:3 in po streljanju kazenskih strelav je postal državni prvak v malem nogometu Sportklub Velenje.

Na državnem prvenstvu so razglasili tudi najboljšega igralca, to je postal Boris Tomažič, in najboljšega strelca, to je bil Zvone Čosič. Oba sta člana Sportkluba Velenje. Po izjavah vseh sodelujočih je imel Sportklub tudi najboljšega vratarja, Milka Verbotna, vendar organizator ni hotel vseh lovorik prepustiti Velenjčanom.

Z naslovom državnega prvaka se je velenjski Sportklub uvrstil tudi v tekmovanje za evropski pokal v malem nogometu. Velenjčane pa čaka konec februarja še tekma za super prvaka Slovenije z Metalcem iz Maribora.

Sportklub Velenje obstoja od leta 1988. Njegov prvi predsednik je bil Pankrac Semečnik, nato pokojni Roman Terglav, sedaj pa ga vodi Boštjan Aljaž. V šestih letih delovanja je dosegel nekaj lepих uspehov: dvakrat je bil peti v I. ligi v malem nogometu v takratni Jugoslaviji, dvakrat pokalni prvak Slovenije (1991,1992) in zmagovalec turnirjev v Siofoku na Madžarskem, v St. Veitu in Spittalu v Avstriji. Klub je poznan tudi kot organizator vsakoletnega mednarodnega tekmovanja v malem nogometu (lani je bilo to tekmovanje že enajsto!).

Sedanje ekipo Sportkluba sestavljajo: Milko Verboten, Viki Hrast, Adem Biščič (vodja), Zvone Čosič, Boris Tomažič, Emir Huselja, Ruda Kaligaro, Boštjan Aljaž, Cveto Lazič in Janko Pogorevcnik. Sekretar kluba je Zdravko Golob, za opremo in prehrano pa skrbi Jože Bernjak.

Generalni sponzor Sportkluba za njegov nastop na omenjenem državnem prvenstvu je bil RLV.

Diana Janežič

REPORTAŽE

LETNIK 1968

Pred četrto stoletje so prejeli spričevala o opravljeni rudarski poklicni šoli. Segli so si v roke in se iz sošolcev prelevili v sodelavce. Za krajši ali daljši čas. 32 jih še danes dela v RLV, drugi so odšli po Sloveniji, v tujino, našli druge poklice, drugo delo.

Slavko Volf, Ludvik Kavčnik, Milan Gorjup in Drago Trkulja so bili tisti, ki so si zamislili

bil spor na zdravniškem pregledu po vrnitvi od vojakov, ko so nenadoma ugotovili poškodbo hrbtenice. Ivan je zatrjeval, da je to posledica dveh nezgod v jami, ko je bil še učenec, toda tega nihče ni hotel priznati. Ponudili so mu zunanje delo, kar pa ga ni zanimalo.

Vrnil se je domov in se izšolal za poklicnega

Nekdanji sošolci v preloški prezivnici

in potem 11. decembra lani tudi izpeljali srečanje letnika 1968. Na vabila se je odzvalo okoli 30 nekdanjih sošolcev in štirje takratni inštruktorji: Stane Kovač, Franc Setinšek, Alojz Rajter in Anton Sevšek.

Za uvod v srečanje so se zbrali v Novih Prelogah, kjer so veliko o RLV zvedeli od tehničnega vodje premogovnika Marjana Kolenca, si ogledali film o RLV, sobo dežurnega rudnika in reševalno postajo. Za družabni del srečanja pa so si izbrali Restavracijo Klub. Tam so stekli pogovori o spominih na preteklih 25 let, posebej pa na tista tri leta, ki so jih v šolskih klopih presedeli skupaj.

Nekateri so na srečanje prišli od daleč. Tako, na primer, Ivan Petančič, ki je doma v Novem mestu. Leta 1965 je prišel v rudarsko šolo v Velenje, ker doma ni bilo dovolj denarja za šolanje štirih otrok. Rudarski poklic so imeli v družini, kajti rudar je bil Ivanov praded, stari oče in oče. Ivan je ta poklic sicer spoštoval, njemu pa vendarle ni bil pisan na kožo. Šola je uspešno končal, devet mesecev potem delal v RŠC, odslužil vojaščino in se vrnil, potem pa je bilo njegove "knapovščine" konec. Vzrok je

šoferja. S prometno nesrečo se mu je zameril tudi ta poklic. V začetku sedemdesetih let je prišel v "domačo" Krko, si pridobil interne kvalifikacije in - ostal. Kasneje je končal farmacevtsko procesničarsko šolo, zdaj pa končuje kemijsko farmacevtsko tehnično šolo. Dela v sektorju za proizvodnjo surovin - antibiotikov, encimov za veterino.

S svojimi sošolci iz rudarske šole prijateljuje vsa leta. Na šolska leta ga vežejo prijetni spomini in spoznanje, da je takratna šola učence naučila delati, spoštovati ljudi, stvari in vrednote.

Z drugega konca Slovenije, iz Murske Sobote, je na srečanje prišel Aleksander Pucko. Tudi njega so v Velenje primorale družinske razmere. Rudarskega poklica pa nikoli ni opravljal, saj se je takoj po končanem šolanju vrnil v domači kraj in se zaposlil v Muri. V njej dela še danes, sedaj je varnostnik. Kljub temu je vsa leta ohranjal stike s sošolci iz rudarske šole, med ogledom RLV pa mu je bilo zelo všeč, da je velenjski premogovnik tako sodobno in uspešno podjetje.

Čisto drugačno zgodbo pa je povedal Belokranjec Cveto Kajin, doma iz Vinice. Začetek je bil enak - v družini z osmimi otroki ni bilo dovolj denarja, zato se jim je brezplačno šolanje v rudarski šoli v Velenju ponudilo kot dobra rešitev. Cveto je tri leta tudi delal kot laborant v RŠC. Potem pa je spoznal svojo bodočo ženo, ki ga je "speljala" v Gorenjo vas pri Škofji Loki. Začel je delati v Jelovici, kasneje pa je prišel v Rudnik urana Žirovski vrh kot delavec Geološkega zavoda Ljubljana. Danes je eden od 140. delavcev v ekipi, ki opravlja postopek zapiranja RUŽV.

To so le tri od zgodb, ki so jih obujali nekdanji sošolci tisto soboto zvečer. Kakorkoli so obračali, pa so vsi ugotavljali, da je petindvajset let, kolikor je minilo od njihovih skupnih šolskih dni, lepa obletnica.

Diana Janežič

Šolska cvetka

Janez se muči pri svoji domači nalogi iz matematike.

"Ati, kako se poišče najmanjši skupni imenovalec?"

"Ja, strela, saj tega smo pa iskali že takrat, ko sem jaz hodil v šol!"

10 PRAVIL, KAKO SE ODVADITI TV!

1. Ne glej je in ne poslušaj, saj ni tvoj bog!
2. Vstani zgodaj, tako boš zgodaj zaspan, dremati pa se ne splača pred ekranom!
3. Ne vzgajaj s televizijo svojih otrok, to je vendar tvoja najprijetnejša dolžnost!
4. Če si že moral kupiti televizor, bo škoda še večja, če boš sedel pred njim!
5. Vsi programi so slabi, več jih je, težje najdeš dobrega!
6. Vsi dobri filmi so že bili v preteklosti, zato jih sedaj ni več mogoče gledati!
7. Če te že premaga skušnjava, da bi gledal televizor, ga glej ugasnjenega; tako se ga boš prej naveličal!
8. Najlepše dokumentarne oddaje o življenju v naravi se niti primerjati ne dajo z občutki, ko greš sam ven!
9. Tudi politika ima svoje meje, pokončaj jo z rdečo tipko!
10. Ko boš vse skupaj premislil, tvoje razočaranje ni vredno, da bi ga gasil s TV!

Marijan Lipičnik

REPORTAŽE

AKTIVNI ODDIH ZA RUDNIŠKE UPOKOJENCE

19. številka Novic, ki je izšla novembra lani, je prinesla vabilo na sedemdnevni ponovoletni oddih v Šmarjeških Toplicah. Kljub ugodni ceni in plačilnim pogojem, a morda za delavce malce neugodnemu terminu - prvi teden v januarju -, je bil odziv med njimi majhen. Zato pa se je prijaviło več upokojenih delavcev in organizatorja - služba za zdravstveno preventivo in rudniški sindikat - sta se odločila, da speljeta akcijo v glavnem zanje.

V nedeljo, 2. januarja, je v Šmarješke Toplice prispela skupina 105. upokojencev, med katerimi so nekateri povabili s seboj tudi svoje zakonske partnerje ali partnerke. Ta prvi dan so porabili za privajanje na novo okolje, v ponedeljek pa jih je že čakal zdravniški pregled in "dodelitev" terapij vsakemu posebej. Ponedeljek so sklenili z "rudarskim večerom", v katerem so iskali srečo - in dobitke - na tomboli ter zaplesali.

Potem pa se je začel program aktivnega oddiha. Dopoldneve so jim zapolnile terapije, takšna in drugačna rekreacija, popoldneve pa sprehodi, izleti do Novega mesta, Stične in še kam. Seveda je vsak

zdravstveno preventivnega aktivnega oddiha namreč sodelujemo že več let. Več o tem je povedal referent službe za zdravstveno preventivno rekreacijo v RLV Boštjan Aljaž: "Vsi naši delavci se vračajo z oddiha v Šmarjeških Toplicah zelo zadovoljni. V tem okolju čutijo domačnost, ki je drugje ni. Tudi sam sem bil že velikokje, pa se mi zdi, da nisem nikjer užil toliko domačnosti, gostoljubnosti, prijaznosti kot v Šmarjeških Toplicah. To je v ljudeh. Večinoma so domačini in živijo s krajem in toplicami. Ta občutek, ki ga dobi gost, odtehta dejstvo, da imajo nekatera zdravilišča boljše bazene, športne terene, nudijo drugačne storitve... Zadovoljiv odnos ose-

Rudarski večer s tombolo in plesom

imel tudi nekaj časa, ki ga je lahko porabil čisto zase in po svoje. Tako prav gotovo nikomur ni bilo dolgčas in kar je še pomembneje - brez koristi za zdravje in dobro počutje. Zadovoljni so bili že s tem, da so imeli priložnost udeležbe na takšnem oddihu. Zato so obema organizatorjema iskreno hvaležni.

Delavci našega podjetja so v Šmarjeških Toplicah poznani in zaželeni gostje, prav tako pa je ustrežljivost in prijaznost osebja teh toplic poznana med našimi delavci. Z njimi kot organizatorji in udeleženci

bja do gostov je pač težko nadomestiti zgolj z objekti. Prav zaradi tega bomo v Šmarjeških Toplicah še izvajali naše zdravstveno preventivne programe aktivnega oddiha."

Diana Janežič

Strokovna knjižnica

NABAVLJENE KNJIGE V LETU 1993

1. Rudarstvo

Ocena metod in organizacije dela pri izgradnji jamskih komunikacij v RLV
Kratki kurs simulacije rudarskih sistema primenom digitalnih računalna
Programiranje i optimiranje
Mehanika v transportu in rudarskem strojništvu
Termodinamika stisnjene zraka

2. Varstvo pri delu

Pravilnik o VPD pred nevarnostjo električnega toka
Viličarji v notranjem transportu
Prah v proizvodnji

Priročnik "delaj varno - delaj pravilno"

Priročnik DVDP pri notranjem transportu

Priročnik DVDP pri varstvu pred požari

3. Računalništvo, informatika

Podatkovne baze

Quattro Pro for Windows

Microsoft Word for Windows

Windows 3.1

Excel 4.0 for Windows

Word Perfect za DOS in Windows

Microsoft DOS 5.0

Using Wordperfect 5.1

4. Ekonomija

Ekonomika in organizacija dela

Logistika v proizvodnem podjetju

Uvod v računovodstvo

Praktikum za računovodstvo

Matematika za računovodje in finančnike

Mednarodni računovodski standardi 1991/92

Statistične metode za ekonomiste

5. Pravo

Zakon o lastninskem preoblikovanju podjetij

Zakon o gospodarskih družbah s komentarjem

Zakon o varstvu konkurence

Zakon o trgovini

Predpisi o lastninskem preoblikovanju podjetij z modeli aktov za lastninsko preoblikovanje

Vzorci gospodarskih pogodb

6. Management

Kariera kot spreminjanje

Organizational Entry

Assesment Centers in Human Resource Management

Management

Podjetništvo, politika podjetja in management

Planiranje poslovanja podjetja

7. Pedagogika, psihologija

Izobraževanje in trg dela

Odkrivanje poklicnega cilja in strategija njegovega

uresničevanja

Umetnost učenja

Človek v stiski

Znanstvena podoba osebnosti

Osebnost in vrednote, Pota do človeka

Moč pozitivnega mišljenja, Skrita moč osebnosti

8. Slovarji, letopisi, statistika

Statistični letopis energetskega gospodarstva RS

1990,91

Statistični letopis Republike Slovenije 1992

Angleška poslovna korespondenca

Angleško-slovenski, slovensko-angleški slovar s

področja telekomunikacij

9. Drugo

Visokokvalitetna jekla, Audit - presoja sistema kak-

ovosti

Majda Lampret

RUDAR

ODŠLI SO V POKOJ

Ivan KANDUT - Badjo,

upokojen 11. novembra
lani

Rodil se je 4. avgusta
1935 na Graški gori.

Od 22. maja 1982 je
neprekinjeno delal v
RLV. Zaposlil se je kot natakari pri
družbenem standardu, sedaj GOST, in se
upokojil kot točaj v bifeju na Starem jašku.

upokojen 18. novembra
lani

Rodil se je 19. avgusta
1945 v Celju. Poročen z
Anico, rojeno Grm.

Od 1. aprila 1985 je
neprekinjeno delal v RLV, prej pa od leta
1963 v rudniškem delu RŠC. Leta 1985 se
je zaposlil kot polkvalificirani varilec v Jam-
ski mehanizaciji in delal v njej do upoko-
jitve.

Sodeloval je v delovnih akcijah za izgradnjo
Velenja.

Đorđe PREĐIĆ,

upokojen 18. novembra

Rodil se je 27. februarja
1949 v Golubincu v
Srbiji. Poročen z
Dušanko, rojeno
Milosavljević.

Od 15. oktobra 1975 je neprekinjeno delal
v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificiran de-
lavec v Jami vzhod. Leta 1983 je bil
premeščen najprej v jamo Škale in nato v
jamo Preloge, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1978 je opravil tečaj za polkvalificira-
nega in leta 1980 za kvalificiranega
kopača, leta 1982 izpit za jamskega
reševalca in leta 1988 za samostojnega
strelca v metanskih jamah.

Anton HUDOURNIK,

upokojen 26. novembra

Rodil se je 11. januarja
1939 leta v Škalah pri
Velenju. Poročen z
Ivanko, rojeno Mravljak.

Od 23. avgusta 1963 je
neprekinjeno delal v RLV, prvič pa že v letih
1957-61. Leta 1963 se je zaposlil kot kvali-
ficirani kolar v Zunanji dejavnosti. Od leta

1991 je bil delavec Mizarstva, kjer je delal
do upokojitve.

Bil je dejaven v delavskem svetu, pri
udarniških delovnih akcijah in v gasilskem
društvu v Škalah.

Nagrajen za 20 let dela v RLV.

Jože JAKOP,

upokojen 30. novembra

Rodil se je 4. februarja
1947 v Stenici pri Vi-
tanju. Poročen z Marijo,
rojeno Planinc.

Od 4. aprila 1972 je
neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot
nekvalificiran kopač v Jami vzhod. Bil je
večkrat premeščen, zadnje leta 1992 v
jamo Škale, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1973 je opravil izpit za polkvalificira-
nega in leta 1974 za kvalificiranega
kopača.

Bil je dejaven v delavskem svetu. Dobitnik
zlate, srebrne in bronaste značke za
udeležbo na udarniških delovnih akcijah.
Nagrajen za 20 let dela v RLV in 25 let
skupne delovne dobe.

Jože VUČKO,

upokojen 30. novembra

Rodil se je 12. marca
1945 v Črenšovcih.
Poročen s Kristino, ro-
jeno Prosenc.

Od 2. septembra 1969
je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je
kot kvalificirani kopač v Jami vzhod. Bil je
večkrat premeščen, nazadnje leta 1992 v
jamo Škale, kjer je delal do upokojitve.

Bil je dejaven v sindikatu in pri udarniških
delovnih akcijah. Sodeloval je na tek-
movanjih v smučanju in atletiki.

Nagrajen za 20 let dela v RLV.

Franc VERBOTEN,

upokojen 30. novembra

Rodil se je 7. oktobra
1948 na Kozjaku.
Poročen z Angelo, ro-
jeno Borovnik.

Od 26. oktobra 1968 je
neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot
nekvalificiran kopač v Jami vzhod. Leta
1991 je bil premeščen v obrat Priprave, kjer
je delal do upokojitve.

Leta 1972 je opravil izpit za polkvalificira-
nega in leta 1974 za kvalificiranega
kopača.

Nagrajen za 20 let dela v RLV.

Franc RAZDEVŠEK,

upokojen 30. novembra

Rodil se je 17. septem-
bra 1947 v Celju.
Poročen z Milko, rojeno
Tkavc.

Od 30. septembra 1968
je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je
kot nekvalificiran kopač v Jami zahod.
Večkrat je bil premeščen, nazadnje leta
1990 v jamo Preloge, kjer je delal do upo-
kojitve.

Leta 1972 je opravil tečaj za elektro valilca
in leta 1982 za polkvalificiranega kopača.

Sodeloval je v udarniških delovnih akcijah.

Nagrajen za 20 let dela v RLV.

Leopold PŠENIČNIK,

upokojen 30. novembra

Rodil se je 11. oktobra 1942 v Dežnem pri
Mariboru. Poročen z Anico, rojeno Virbnik.

Od 1. julija 1964 je neprekinjeno delal v
RLV, prej pa že v letih 1959-62. Leta 1964
se je zaposlil kot nekvalificiran kopač v
Klasirnici in v njej delal vse do upokojitve.

Leta 1965 je opravil izpit za polkvalificira-
nega in leta 1970 za kvalificiranega
kopača, leta 1968 pa izpit za kvalificiranega
cirkularista.

Nagrajen za 20 let dela v RLV.

Viktor SKLEDAR,

upokojen 31. decembra

Rodil se je 5. julija 1946
v Dežnem pri Mariboru.
Poročen z Marto, rojeno
Jurak.

Od 9. marca 1971 je
neprekinjeno delal v RLV, prej pa že v letih
1964-66 in 1968. Leta 1971 se je zaposlil
kot polkvalificirani kopač v Jami zahod.
Leta 1974 je bil premeščen v Jamsko me-
hanizacijo, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1972 je opravil izpit za kvalificiranega
kopača, leta 1974 pa za kvalificiranega
ključavničarja in iz hidravlike.

Sodeloval je v udarniških delovnih akcijah.

Nagrajen za 20 let dela v RLV.

ODŠLI SO V POKOJ

Karel KOLAR,

upokojen 31. decembra
Rodil se je 27. oktobra 1945 v Kozjem pri Šmarjah pri Jelšah. Poročen z Jožico, rojeno Goričnik.

Od 6. februarja 1974 je neprekinjeno delal v RLV, prej pa že v letih 1965-67 in 1969. Leta 1974 se je zaposlil kot kvalificirani kopač v Jami vzhod. Bil je večkrat premeščen, nazadnje leta 1989 v obrat Priprave, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1985 je opravil izpit za kombajnista in leta 1988 za strelca v metanskih jamah.

Rudolf FELICIJAN,

upokojen 31. decembra

Rodil se je 8. marca 1945 v Čreškovi pri Celju. Poročen z Gabrielo, rojeno Olenšek.

Od 18. marca 1975 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificiran delavec pri jamskem transportu. Večkrat je bil premeščen, nazadnje leta 1986 v jamo Škale, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1979 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača.

Jože KAJBA,

upokojen 31. decembra

Rodil se je 1. avgusta 1946 v Virštanju pri Šmarjah pri Jelšah. Poročen s Pavlo, rojeno Zabukovnik.

Od 1. novembra 1977 je neprekinjeno delal v RLV, prej pa od leta 1964 v rudniškem delu RSC. Leta 1977 se je zaposlil kot rudarski nadzornik v službi zračenja in nato do upokojitve ves čas opravljal odgovorna poslovska dela v obratu Zračenje.

Leta 1978 je opravil strokovni izpit za delo v metanskih jamah.

Bil je dejaven v delavskem svetu in pri sindikatu ter v krajevni skupnosti. Sodeloval je tudi v udarniških akcijah.

Dobitnik priznanja za 25-krat darovano kri.

Muharem GARIĆ,

upokojen 31. decembra

Rodil se je 4. januarja 1944 v Piljužicah pri Tešnju, Bosna in Herce-

govina. Poročen s Samijo, rojeno Mević.

Od 13. januarja 1972 je neprekinjeno delal v RLV, prej pa že v letih 1965-67. Leta 1972 se je zaposlil kot nekvalificiran kopač v Jami vzhod. Leta 1978 je bil premeščen v jamo Pesje, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1973 je opravil izpit za polkvalificiranega in leta 1974 za kvalificiranega kopača.

Nagrajen za 20 let dela v RLV.

Janez DOBRAJC,

upokojen 31. decembra

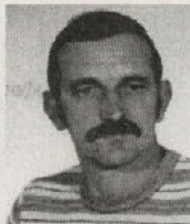
Rodil se je 28. avgusta 1942 v Spodnjem Doliču. Poročen z Nežo, rojeno Povše.

Od 19. februarja 1981 je neprekinjeno delal v RLV, prej pa že v letih 1965-69 in nato do leta 1981 v ESO. Leta 1981 se je zaposlil kot kvalificirani ključavničar pri jamskem transportu, kjer je delal do upokojitve.

Jože REDNAK,

upokojen 31. decembra

Rodil se je 14. marca 1946 v Pesju. Poročen z Veroniko, rojeno Belec.

Od 16. januarja 1968 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani vodovodni instalater pri jamski mehanizaciji v Jami vzhod in se kot vodja skupine vodovodnih instalaterjev v obratu Jamska mehanizacija upokojil. Opravil je tečaja iz protipožarne zaščite in za jamskega ključavničarja.

Dejaven je bil pri sindikatu in v delavskem svetu.

Nagrajen za 20 let dela v RLV.

KORENINA

Košir priskaklja na "Triglav" sklenit življenjsko zavarovanje.

Uradnica: "Ali niste malo prestari? Koliko jih pa imate?"

"Osemdeset!"

Referentka si ne upa, naj odloči šef. "Pridite, prosim, jutri!"

"Jutri ne morem. Grem v hribe."

"Pa v ponedeljek!"

"Ne utegnem. Oče ima rojstni dan."

"Še očeta imate? Ja, koliko je pa star?"

"Sto let."

"Kdo bi si mislil. Čestitam! Torej na svidenje v torek!"

"Ne gre. Moram na poroko. Ded se poroči."

"Neverjetno! Koliko je pa on star?"

"Sto dvajset!"

"Pa bi se še rad poročil?!"

"Kaj rad? Mora se! Je na mus..."

Frane Milčinski Ježek

BALADA O KOŠČKU KRUHA

Saj takle košček kruha je res majhna stvar,

lahko zgubiš kjerkoli ga na svetu:

na cesti, v kinu, in pri nogometu.

In če zgubiš ga, praviš: Kaj mi mar!

Brez tega koščka kruha grem po svetu.

Na lepem krajec ta postane važna stvar,
če hoče kdo ga s silo komu vzeti.

Prepir je tu, saj vsak če svoje imeti.

Iz iskre razplamtel se bo požar

in kar na mah bo planil po vsem sveti.

In bo tako: Dokler na svetu vsakdo sam

ne sme odrezati svoj krajec kruha,

od krvi zemlja ne bo nikdar suha.

Saj - verjemite mi - velika stvar

je takle majhen tanek košček kruha.

MARCIA FUNEBRE

Ah, kolikokrat zaželim si cveta
pa če magari bi le regrat bil.

Saj cvet od ženske marsikaj obeta -
a kdo bi cvet mi dal, dokler sem živ.

Ko pa grobar pospravi me na varno,
ko bom v podprtičju ležal vznak,

na grob zneso mi celo cvetličarno -

NAJLEPŠE JE ŽIVETI KOT MRTVAK.

Dokler se tlaci te življenja reza,
si uboga para, skratka prazen nič.

Vrline tvoje pa ves svet opetva,

koj ko uradno si priznan mrlič.

Dokler si živ, te komaj pes oblaja,

a pred mrličem se odkrije vsak.

Nasploh le ena misel me obhaja:

NAJLEPŠE JE ŽIVETI KOT MRTVAK.

Najlepše je živeti kot mrtvak.

V SPOMIN

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža in brata

Dragana Maksimovića

se zahvaljujemo rudniškemu sindikatu, sodelavcem, častni straži in prijateljem za denarno pomoč in izkazano pozornost.

žena Dušanka in brat Milan

ZAHVALA

Zahvaljujem se sodelavcem v obratu HTZ in Skupnih službah za denarno pomoč, izraze sožalja in darovano cvetje ob smrti moje mame.

Jože Anžej

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža in očeta

Jožeta Jeseničnika,

se iskreno zahvaljujemo rudarski godbi, častni straži, pevcem, govorniku za poslovnilne besede ter sodelavcem in sindikalni podružnici obrata HTZ za darovano cvetje in izraze sožalja.

žalujoči žena in sinova

V SPOMIN!

Na Silvestrovo lani je v slovenjgraški bolnišnici za posledicami možganske kapi umrl

Jože Jeseničnik,

kvalificirani delavec obrata HTZ.

V veselem pričakovanju novega leta je vest o njegovi smrti boleče odjeknila med njegovimi sodelavci in prijatelji ter nas vse kot grenka kaplja pelina opomnila na minljivost življenja.

Jože se je rodil v kmečki družini 10. februarja 1947 v Spodnjem Doliču. Po končani osemletki se je zaposlil v RLV, najprej kot cirkularist v obratu Zunanja dejavnost. Vrsto let je delal na žagi pri razrezu hlodovine in jamskega lesa. Zaradi težkega dela na žagi je postal invalid in bil zato januarja 1992 premeščen v HTZ.

Jože je bila zaradi svoje pridnosti pri delu cenjen v službi, pa tudi med krajanji Spodnjega Doliča. Tam je živel v hiši, ki si jo je sam postavil. Bil je dober oče svojima dvema otrokoma. Žal je nenadna smrt prekržala vse njegove načrte in pretrgala njegovo življenjsko pot.

Pokopan je bil na Novega leta dan na pokopališču v Spodnjem Doliču. Poleg častne rudarske čete se je pogrebne slovesa udeležilo veliko Jožetovih sodelavcev in krajanov Doliča.

Ohranili ga bomo v lepem spominu!

V SPOMIN!

11. decembra lani je umrl

Dragan Maksimović,

kvalificirani delavec v obratu Priprave.

Njegova nenadna smrt je močno prizadela vse njegove sodelavce in prijatelje, posebej pa njegovo družino.

Dragan se je rodil 11. julija 1958 v Tuzli, v Bosni in Hercegovini. V osnovno šolo je hodil v svojem rojstnem kraju. Še zelo mlad je aprila 1977. leta prišel v Velenje in se zaposlil v RLV. Delati je začel na odkopu v jami Preloge. Ker je imel težave z zdravjem, je bil oktobra 1985 premeščen v obrat Priprave, kjer je delal vse do svoje prezgodnje smrti.

Bil je umirjen in iznajdljiv delavec. V Velenju si je ustvaril družino in pridobil širok krog prijateljev. Zdelo se je, da je njegova sreča neizmerna, dokler se njegova življenjska nit ni nenadoma pretrgala.

Na pogrebni slovesnosti v Podkraju 13. decembra sta se je od njega poslovili častna rudarska četa ter množica prijateljev in sodelavcev.

Ohranili ga bomo v lepem spominu!

Nagrajeni reševalci križanke v Rudarju 10/93

1. nagrada knjiga Ferija Lainščka Astralni niz - Slavko Ilić, Kersnikova 13, 63320 Velenje,
2. nagrada knjiga Petra Malika Lovišča - Majda Pajer, Malgajeva 13, 62380 Slovenj Gradec,
3. nagrada knjiga Stanka Preka Škrjanček poje - Ivan Zupanc, Koželjskega 3/40, 63320 Velenje

REŠITEV KRIŽANKE:

voodoravno: banana, Erivan, rb - ame, Nil - IM, ate - BO, sreče in, zdravja, ž - IK - IA - VP, sanke - Nama - Perzija, kravl - in - asignat, ing - izvoz - peč - jul, Pin - Mi - pastila - Era, ekonomat - Visoko - es, raja - Atik - NT - orisi, kin - Lvov, zima zima bela, Azov - Naklo, vafelj - ar, Ela - desant, cirus - Aloa

Nagrajenim reševalcem čestitamo, drugim pa želimo več sreče pri reševanju in zrebanju pravih rešitev nagradnih križank, ki jih bomo še objavili v Rudarju.

Uredništvo

ZA REKREACIJO

Planinska sekcija RLV

VABIMO VAS V GORE!

Planinska sekcija našega podjetja je v svoj program za leto 1994 zapisala 9 izletov na slovenske vrhove. Januarja so bili na Gori Oljki, od marca naprej pa se jim lahko pridružite na teh pohodih!

26. marec - Zasavska gora (lahek) - vodja pohoda M. Žolnir

16. april - Savinjska pot (lahek) - vodja pohoda K. Žibret in M. Okorn

21. maj - Golica (lahek) - vodja pohoda T. in S. Meža

18. junij - Primorska, Javornik, Abram, Predjama (lahek) - vodja pohoda M. Skaza in M. Okorn

9. in 10. julij - Robanov kot, Korošica, Velika Planina (zahteven) - vodje pohoda F. Maršnjak, P. Strniša in J. Vogrin

20. avgust - Kočna (zahteven) - vodje pohoda M. Žolnir, A. Žizmont, M. Lipičnik

9., 10. in 11. september - Škrlatica (zahteven) - vodje pohoda M. Skaza, M. Lipičnik, S. Meža, I. Bogataj

15. oktober - izlet v neznano (lahek) - vodji M. Borovnik, V. Debelak

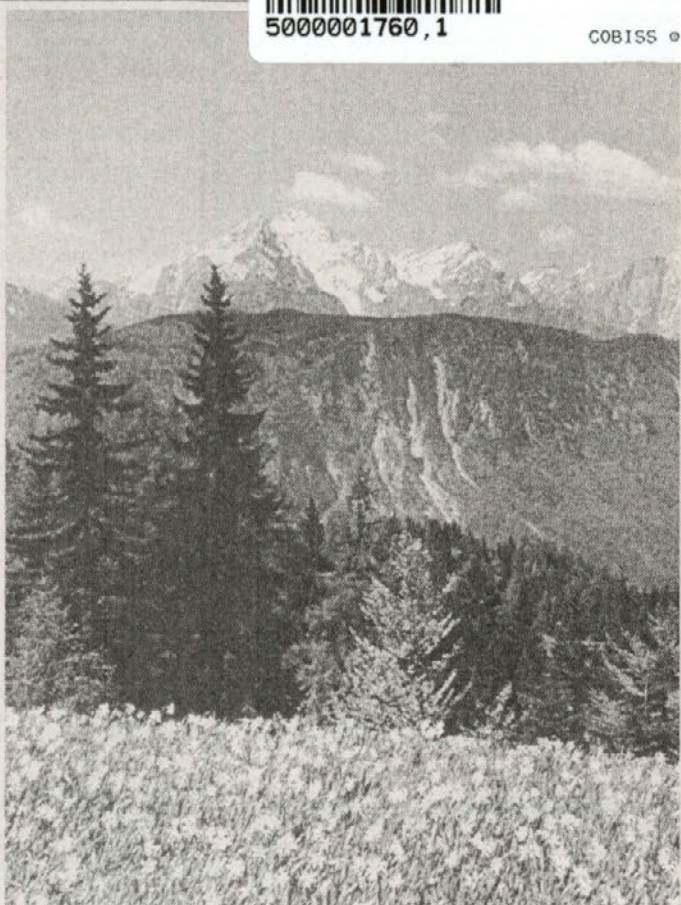
Članarino za leto 1994 lahko poravnate pri Faniki Pozvek v kadrovske službi RLV (soba 24), znaša pa:

- za člane 800 SIT,
- za mladince 400 SIT in
- za otroke do 15 let 250 SIT.

Nakup nove izkaznice vas bo veljal 50 SIT.

Planinski pozdrav!

Primož Strniša

5000001760,1

COBISS •

VPIS V SMUČARSKE TEČAJE

V času zimskih šolskih počitnic (od 28. februarja do 4. marca) in v dneh takoj po njih organiziramo začetno in nadaljevalno šolo smučanja za delavce RLV in njihove družinske člane. Termin šolskih počitnic je namenjen predvsem družinam delavcev s šoloobveznimi otroki, kasnejši pa tudi njim in vsem drugim.

Tečaji bodo predvidoma potekali v Rekreacijsko turističnem centru na Golteh.

Prijave za tečaje bo sprejemal Jože Grubelnik v Beli dvorani, in sicer v sredo, 16. februarja, od 6. do 15. ure.

Udeleženci tečajev si bodo morali sami plačati hrano, karte za smučanje in delno tudi prevoz (1.000,00 SIT).

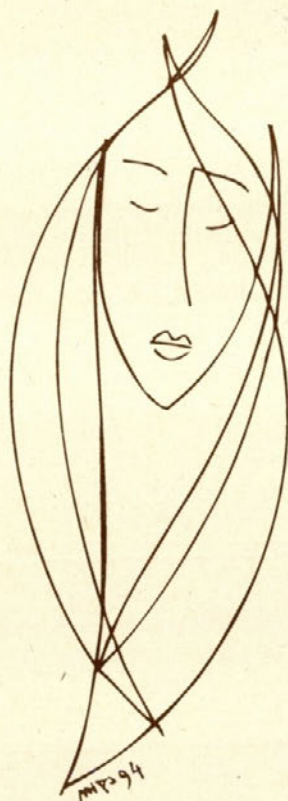
Cena 5-dnevne vozovnice za smučanje z vračunanim popustom, do katerega je tečajnik upravičen, je za starejšega tečajnika 7.000,00 SIT in za mlajšega 4.500,00 SIT. Vozovnico lahko kupite pri Jožetu Grubelniku ob prijavi za tečaj.

Avtobusni prevoz bo organiziran. Tečajnike bo avtobus vozil od Rdeče dvorane v Velenju do Žekovca in nazaj. Odhod avtobusa bo vsak dan ob 7.30 uri, povratek pa ob 16. uri.

rekreator Jože Grubelnik

Literarni list

*Rudnik lignita Velenje
februar 1994*

BESEDA O KAJUHU

Slovenska lirika je zaznamovana s prezgodnjimi smrtmi: Jenko, Kette, Murn, potem Kosovel so morali neizpeti podleči revščini in njeni spremljevalki - bolezni. Njihove smrti so bile dvakrat tragične: bridke, kot je bridka smrt slehernega mladega, nadarjenega človeka, ter pretresljive zaradi absurdnosti, saj so umirali kot nemočne žrtve grozljivega nerazumevanja med ljudmi. Karel Destovnik-Kajuh, zdrav, visokorasel fant, je padel kot partizan pred petdesetimi leti, 22. februarja 1944, star enaindvajset let. S svojo prezgodnjo smrtjo je nadaljeval žalostno tradicijo slovenske lirike, toda padel je v boju, za katerega se je zavestno odločil in podredil njegovi neizprosni tudi svoje življenje. Z njegovo smrtjo se je tako tradicija nemočnega, absurdnega žrtvovanja vendarle tudi končala.

Kajuh je dandanašnji že legendarna osebnost, predvsem simbol slovenske uporne lirične besede. K temu ni pripomogla sama tragična resnica, da je moral pasti v dvaindvajsetem letu, ko je njegova pesem komaj zveneče zapela. Vsak še dvoje je Kajuha povzdignilo: to sta njegova življenjska in pesniška doslednost ter izredna moč njegove lirike. Kajuhova legenda je zato razširila svoj pomen; v njej je simbolizirana veličina celotne slovenske napredne lirične misli, z njo je zapopaden dragoceni delež slovenske kulturne tvornosti v revoluciji.

Kajuhovi življenjepisci pripovedujejo, kako je že v dijaški klopi snoval upor zoper socialno in duhovno nebogljenost starega sveta. Zato se je moral odseliti na drugo gimnazijo, kjer ga je doletela za njegovo revolucionarno doslednost še hujša kazen: kot najmlajšega v vsej skupini so ga poslali v internacijo. Vojno in okupacijo je dočakal kot notranje zrel človek, pa čeprav še ni doživel dvajsetega leta. Zakaj Kajuh ni bil sanjač ali vizionarni revolucionar, ki bi zgolj v svojem pesniškem svetu živel za revolucijo. Kajuhovo delo je bilo že v zgodnjih dijaških letih usmerjeno k stvarni akciji, k fizičnemu in duhovnemu dejanju. To razodeva njegovo tedanje delovanje in pesnikovanje, sodelovanje pri političnih in kulturnih akcijah ter dosledna podreditev osebnega življenja revolucionarnemu boju. V ilegali, ko je nekaj časa živel v okupirani Ljubljani, je samo nadaljeval svoje poprejšnje življenje; prav tako v partizanski Štirinajsti diviziji, s katero se je prebijal na Štajersko. V vsem Kajuhovem življenju ni nezrelega ali nedoslednega dejanja, njegova dinamika in izredna vitalnost razodevata življenju doraslo in etično izredno dragoceno osebnost. Tragična, toda bojevniška smrt je zato pravzaprav logično in po svoje tudi dragoceno dopolnilo Kajuhovega življenja: z njo je pesnik Kajuh dobil svojo dokončno podobo.

Pesniško moč, kakršno odkrijemo v Kajuhovi liriki, srečamo tudi v Murnovi in Kettejevi liriki; tudi v Kajuhu je morala zoreti slutnja o prezgodnji smrti in neizpetem življenju in predvsem od tod izvira nenavadna sugestivnost njegove lirike. In vendar - ali je kljub tej podzavestni, toda v osebnosti vendarle prisotni slutnji o smrti ta dvajsetletni fant, črnolasi partizan Kajuh kdaj vzdvomil o smislu življenja in boja za boljšega človeka, ali je kdaj izgubil vero v človečnost in njeno prerojenje? V Kajuhovih pesmih se razodeva vera v eno samo vrednoto: v človečnost, ki bo porojena na razvalinah starega sveta. To vztrajanje na postojankah življenja in človečnosti kljub prisotnosti predsmrtne slutnje je najdragocenejše Kajuhovo moralno sporočilo in v globinah tega sporočila je treba poiskati navsezadnje tudi tisto izjemno, pesniško elementarno moč, ki plamti domala v sleherni Kajuhovi pesmi.

po Besedi o Kajuhu Mitje Mejaka, v zbirki Pesmi, Karla Destovnika-Kajuha, Velenje 1969, povzel B.S.

Boris Salobir

RUDARSKA

Od davnine
je črno zlato,
kamen, ki gori,
gori in greje,
daje luč -
luč iz premoga,
nam, tudi drugim,
premog,
lignit,
prijateljem.

Trdno,
z dlanjo v dlani,
kopljejo rudarji
že leta zase,
za blagor drugih.

Pod zemljo,
v mraku,
med prahom,
stiskanjem teže zemlje
in umetno lučjo
ni strahu.

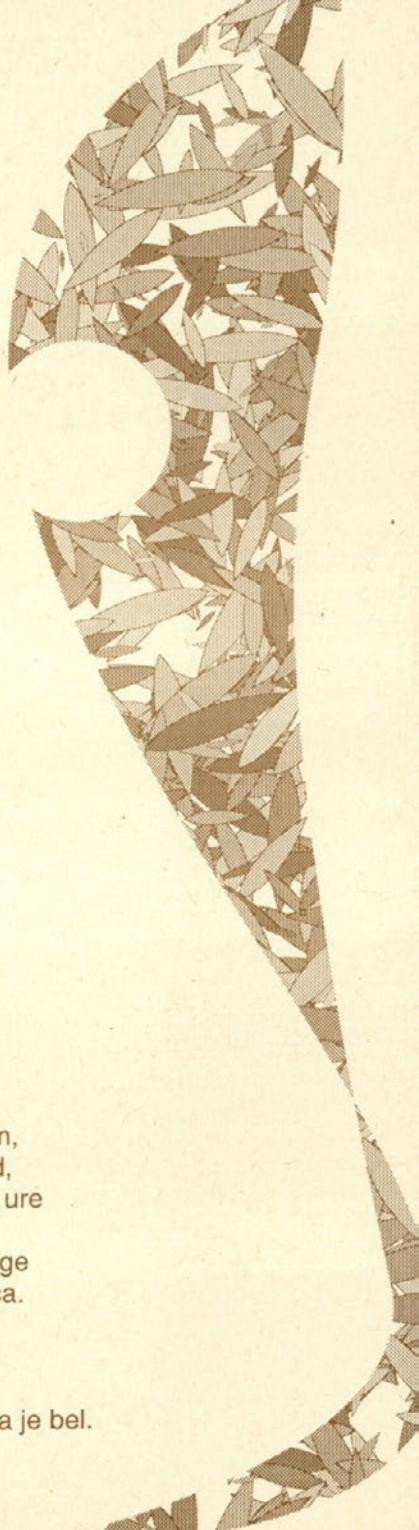
Je znoj,
volja,
so prijatelji
in premog,
sam premog.

Brnenje,
ropot,
piš zraka
in vonj tisočletij,
mladost,
znanje in moč
dajejo,
nam
in drugim.

Mi jemljemo,
radi,
a s spoštovanjem,
z zahvalo za trud,
za vse tiste črne ure
in dneve,
za vse potne srage
in izmučena pleča.

Ta kruh,
dober - rudarski,
je iz črne moke, a je bel.

Bel kot dan.

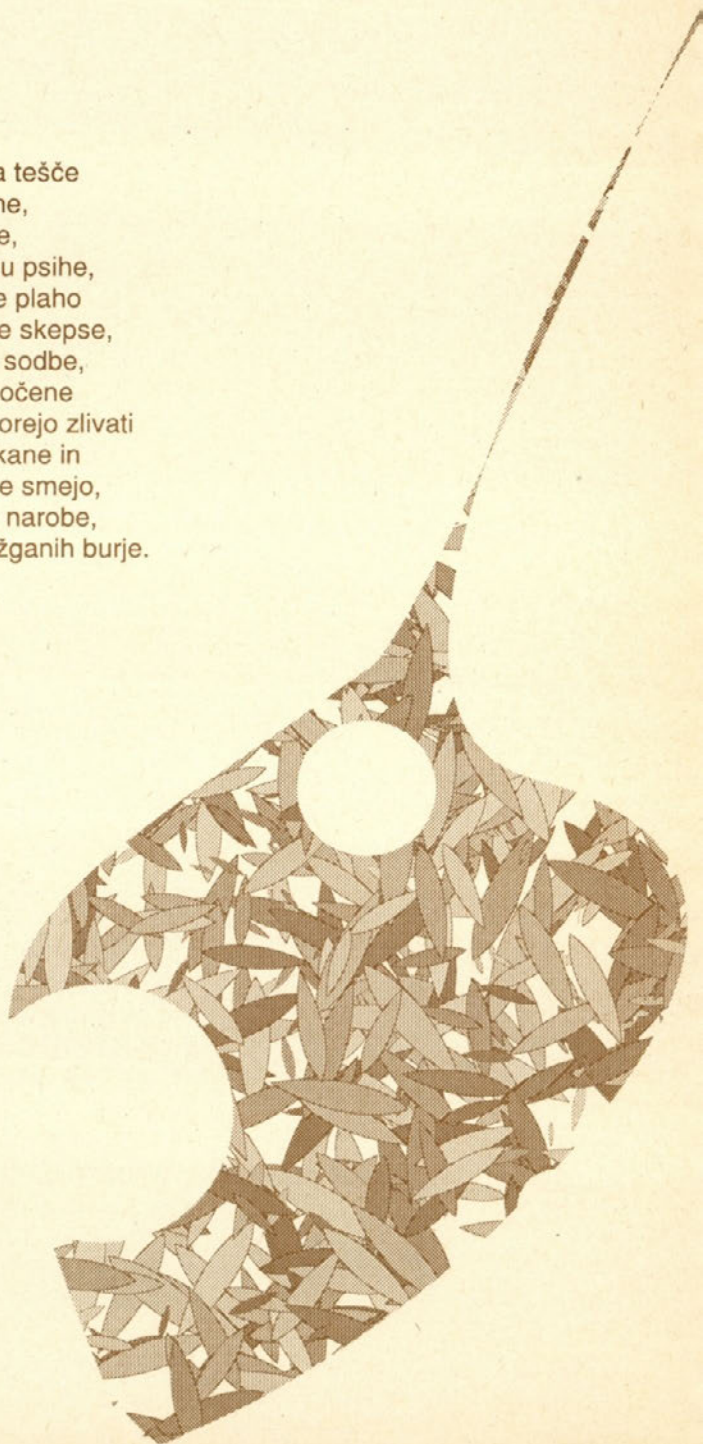
Marjan Lipičnik

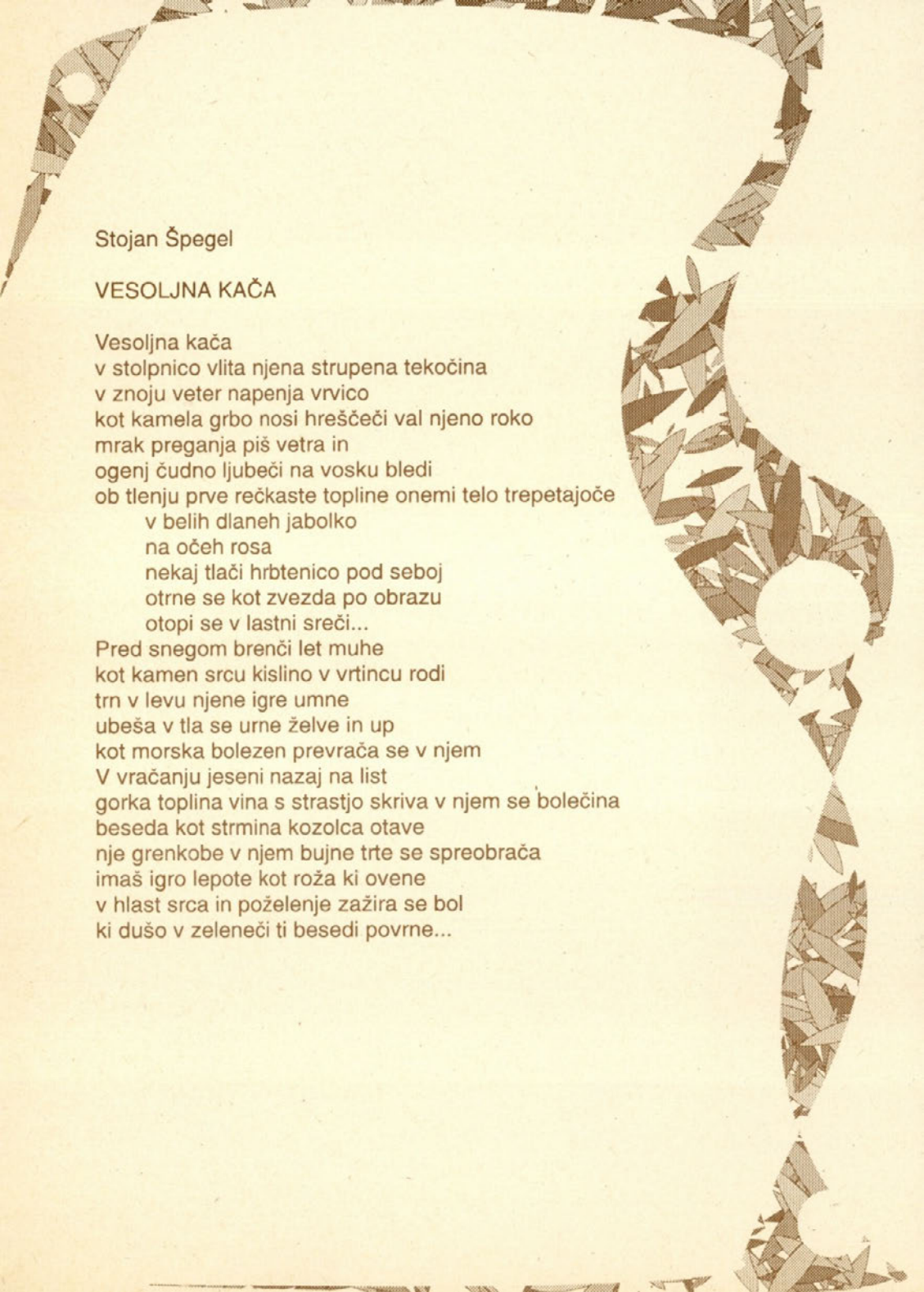
PROCES

Skrij se, skrij v jazbino
svoje duše, psihologi te na tešče
opazujejo, naj ti tekne ali ne,
si boš drznil misliti drugače,
kot je zapisano v almanahu psihe,
ali pa boš vero zakopal, se plaho
vdal in v definiciji preproste skepse,
nag pred ogledalom svoje sodbe,
ves razoglavljen, tepen, stal počene
lobanje, v katero prosto morejo zlivati
pomije in odplake, prežvekane in
slinaste, zatohle misli, ki se smejo,
je vsaj mir, vse kar je prav narobe,
le napredka ni, če ni v možganih burje.

VEČNE NIMFE

List z drevesa
pade,
nikar ne joči,
mala Driade,
vse se ponovi,
propade,
z dežjem znova
pridejo Nejade,
se poslovijo urno,
iz navade,
kakor sli noči,
z gora Oreade,
kar zjutraj prejmejo,
ko vzide
sonce, so vesti
skrivnosti Nereide.

Stojan Špegel

VESOLJNA KAČA

Vesoljna kača
v stolpnico vlita njena strupena tekočina
v znoju veter napenja vrvico
kot kamela grbo nosi hreščeči val njeno roko
mrak preganja piš vetra in
ogelj čudno ljubeči na vosku blede
ob tlenju prve rečkaste topline onemi telo trepetajoče
v belih dlaneh jabolko
na očeh rosa
nekaj tlači hrbtenico pod seboj
otrne se kot zvezda po obrazu
otopi se v lastni sreči...

Pred snegom brenči let muhe
kot kamen srcu kislino v vrtincu rodi
trn v levu njene igre umne
ubeša v tla se urne želve in up
kot morska bolezen prevrača se v njem
V vračanju jeseni nazaj na list
gorka toplina vina s strastjo skriva v njem se bolečina
beseda kot strmina kozolca otave
nje grenkobe v njem bujne trte se spreobrača
imaš igro lepote kot roža ki ovne
v hlast srca in poželenje zažira se bol
ki dušo v zeleneči ti besedi povrne...

Marjan Lipičnik

BREZ ZMAGOSLAVJA

Tri mesece že drevenim v jarku,
bolan, potolčen, skuštran in kosmat,
v jarku jem in spim, v bednem mraku
sredi plesni, gnitja trupel in podgan,

v blatu se mi lepijo na gnojne rane
mokre cape, zmrzli čevlji v luži
kot nakovalo me težijo, bolečine
po telesu mi umornem ne dajo spati.

Troje mrtvih je ob moji strani,
na straži sem že morda stoti dan,
brez menjave bdim v osladnem smradu,

drug za drugim padamo v jekleni toči,
danes sosed, včeraj sosed, ded in brat,
ni nas več za njihove sloveče zmage.

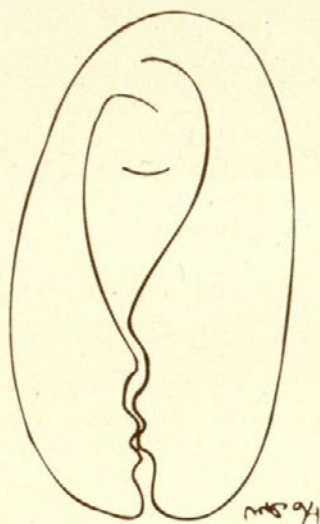

Stojan Špegel

BREZ NASLOVA

Naj bo želja še tako globoka
varna in skrivnostna
iz sladkega sadja izdvojena
sočna in čudno omamna
tako vabljiva v svoji požrešnosti
bi bila božanska v samo eni noči
potem pa bi bilo bolje plesti brez ogledala
brez svojih sanj in potez
katere zapisal sem drugam.
Brskati in iskati v bojazni
da sega roka tja v neznano
bi bilo bolešno
in se odeti v čudno oblačilo
ko v jutro ti ostane hlast dolgočasna
zlorabiš svojo senco
predte postavijo ogledalo
začutiš odboj svoje sape realno globlje
kjer je vse prekratko
v svoji minljivosti
nedosežno med čutom daljnovidnim in
dotikom tako trenutnim...

PIN JE PRILOGA RUDARJA.
Uredila: Stojan Špegel in Boris Salobir
Ilustracije Mateja Kraševac-Pogorelčnik
Oblikoval Hans